

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Förenklingar av redovisningen – på gott och ont

Kandidatuppsats i företagsekonomi
Externredovisning och Företagsanalys
Höstterminen 2005
Handledare: Kristina Jonäll
Författare: Anneli Andersson
Irène Berglund

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Extern redovisning och Företagsanalys, Kandidatuppsats, HT 2005

Författare: Anneli Andersson och Iréne Berglund

Handledare: Kristina Jonäll

Titel: Förenklingar av redovisningen - på gott och ont

Bakgrund och problem: Redovisningsreglerna för de noterade aktiebolagen i EU:s medlemsländer har harmoniserats och diskussioner förs om även de små och medelstora företagen skall omfattas av dessa regler. Sveriges ståndpunkt är att regleringen för små och medelstora företag, så kallade K2-företag, skall ske nationellt. Ett arbete med att förenkla redovisningen, genom att harmonisera redovisnings- och skatteregler, för dessa företag pågår. Cirka 200 000 företag i Sverige skulle omfattas av dessa förenklingar. Mot denna bakgrund är det intressant att studera vilka attityder som finns till nuvarande reglering och hur den administrativa bördan upplevs i realiteten. En intressant aspekt är också hur en förändring skulle påverka företagen och deras intressenter samt hur den skulle inverka på den rättvisande bilden. Dessutom är det av intresse att hur praxis ser ut i dag och vad förändringen skulle innebära rent praktiskt för företagen.

Syfte: Eftersom Aktiebolagsgruppens förslag på förenklingar berör en stor del av de svenska aktiebolagen är vårt syfte med uppsatsen att utröna hur förslagen kommer att underlätta för företagen, men även om det kommer att få några negativa konsekvenser.

Avgränsningar: Uppsatsen begränsas till att enbart omfatta aktiebolag som är av den storlek som ryms inom aktiebolagsgruppens förslag. Uppsatsen koncentreras till anläggningstillgångar och de förslag till förändringar av regleringen som gäller dessa.

Metod: Uppsatsen bygger på en datadriven metod. Data har insamlats genom studier av tidigare forskning och aktuell debatt. Empiriskt material har tagits fram genom kvalitativa intervjuer samt kvalitativa och kvantitativa beräkningar baserade på aktuell fakta. Denna information har använts i arbetet med analys och slutsats för att besvara frågeställningarna.

Resultat och slutsatser: Om förändringarna genomförs kommer detta att få både positiva och negativa effekter. Reglerna blir mer överskådliga och jämförbarheten mellan företag inom kategorin och mellan perioder blir bättre. Den administrativa bördan kommer inte att minska, den rättvisande bilden blir sämre och studien visar att förändringarna ger negativa ekonomiska effekter för företagen.

Förslag till fortsatt forskning: Detta arbete har begränsats till anläggningstillgångar, men även andra områden som kommer att påverkas av förenklingsförslagen kan undersökas. Det skulle också vara intressant att en tid efter att förändringarna genomförts studera vilka konsekvenserna verkligen blev.

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	6
1.1	<i>Bakgrund.....</i>	6
1.2	<i>Syfte och problemdiskussion.....</i>	6
1.3	<i>Problemformulering.....</i>	7
1.4	<i>Avgränsningar .....</i>	7
2	METOD	8
2.1	<i>Översikt av metodvalen.....</i>	8
2.2	<i>Intervjuer .....</i>	8
2.2.1	<i>Besöksintervjuer.....</i>	9
2.2.2	<i>Mail-intervjuer.....</i>	9
2.3	<i>Undersökningar av praxis och konsekvenser .....</i>	9
2.4	<i>Analys/slutsats .....</i>	10
3	TEORI.....	11
3.1	<i>Aktiebolagsgruppens rapport .....</i>	11
3.2	<i>Klassificering av företag.....</i>	12
3.3	<i>Anläggningstillgångar – nuvarande regler .....</i>	13
3.3.1	<i>Redovisningsregler .....</i>	14
3.3.2	<i>Beskattningsregler för inventarier.....</i>	14
3.3.3	<i>Beskattningsregler för byggnader .....</i>	15
3.3.4	<i>Beskattningsregler för markanläggningar.....</i>	15
3.3.5	<i>Beskattnings- och redovisningsregler för mark.....</i>	15
3.4	<i>Anläggningstillgångar – föreslagna regler .....</i>	16
3.4.1	<i>Inventarier .....</i>	16
3.4.2	<i>Byggnader.....</i>	17
3.4.3	<i>Markanläggningar.....</i>	17
3.4.4	<i>Mark.....</i>	18
3.5	<i>Harmonisering inom EU.....</i>	18
3.5.1	<i>Studie om SME.....</i>	18
3.5.2	<i>Sveriges harmonisering till EU.....</i>	19
3.6	<i>God redovisningssed och rättvisande bild.....</i>	19
3.7	<i>Nytta och kostnad med redovisning.....</i>	20
4	EMPIRI.....	22
4.1	<i>Mailintervju med Företagarna .....</i>	22
4.2	<i>Mailintervju med Svenskt Näringsliv.....</i>	22
4.3	<i>Sammanfattning av intervju med A.....</i>	23
4.4	<i>Sammanfattning av intervju med B.....</i>	24
4.5	<i>Sammanfattning av intervju med C.....</i>	25
4.6	<i>Sammanfattning av intervju med D .....</i>	27
4.7	<i>Sammanfattning av mailintervjuer.....</i>	28
4.8	<i>Sammanfattning av bankintervju .....</i>	30
4.9	<i>Undersökning av praxis vid överavskrivningar.....</i>	31
4.10	<i>Konsekvenser vid införande av föreslagna regler .....</i>	32
4.11	<i>Konsekvenser för ett specifikt företag.....</i>	33
5	ANALYS.....	35

5.1	<i>Företagens kostnader för redovisning</i>	35
5.2	<i>Problem med språk och begrepp</i>	36
5.3	<i>Rättvisande bild</i>	36
5.4	<i>Intressenter</i>	37
5.5	<i>Undersökning</i>	38
6	SLUTSATS OCH EGNA REFLEKTIONER	39
7	FÖRSLAG TILL VIDARE FORSKNING	41
	KÄLLFÖRTECKNING	42
	BILAGA 1	44
	BILAGA 2	45
	BILAGA 3	47

Förkortningslista

BFN	Bokföringsnämnden
BFNAR	Bokföringsnämndens Allmänna råd
EG	Europeiska Gemenskapen
EU	Europeiska Unionen
FASB	Financial Accounting Standard Board
GAAP	General Accepted Accounting Principles
IFRS	International Financial Reporting Standards
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standard Board
IASC	International Accounting Standards Committée
IL	Inkomstskattelagen
RR	Redovisningsrådets Rekommendationer
SCB	Statistiska centralbyrån
SKV A	Skatteverkets Allmänna råd
SME	Small and Medium-sized Entities
ÅRL	Årsredovisningslagen

1 Inledning

Detta kapitel inleds med en bakgrund som följs av diskussion kring syfte och aktuellt problem.

1.1 Bakgrund

Inom EU pågår en process med att harmonisera redovisningsreglerna i medlemsländerna. Detta har redan skett vad gäller börsnoterade bolag. Svenska börsnoterade bolag tillämpar från och med 2005-01-01 IAS/IFRS, som är de internationella, gemensamma reglerna för dessa bolag. Nu pågår ett arbete med att utreda om motsvarande harmonisering kan ske för små och medelstora företag (SME). Enligt Bokföringsnämnden (BFN) behövs inte en internationell harmonisering för dessa företag. Däremot behövs en harmonisering mellan de svenska redovisnings- och skattereglerna, för att förenkla redovisningen.

BFN och Skatteverket har under de senaste åren arbetat med förslag för att förenkla redovisningen vad gäller mindre företag. Anledningen är att regleringen i dagsläget är mycket komplicerad. Dels finns det inget samlat regelverk, utan regler och rekommendationer återfinns på flera olika ställen och dels är redovisning och beskattning inte samordnade. BFN:s och Skatteverkets arbete resulterade i att det 2003 lades fram förenklingsförslag för enskilda näringsidkare. Förslagen kan inte direkt appliceras på vare sig små eller stora aktiebolag på grund av att Sverige måste följa EG:s fjärde bolagsrättsliga direktiv, samt att aktiebolagsformen ger ett behov av större finansiell information på grund av det skyddade egna kapitalet. BFN och Skatteverket har därför tillsatt en ny grupp, Aktiebolagsgruppen, som haft till uppgift att lägga fram förslag till förenklningar även för små och medelstora onoterade aktiebolag. Aktiebolagsgruppens arbete resulterade i en rapport, "Förenklingsförslag för mindre aktiebolag", som blev klar 2005-04-11, där de föreslår förenklningar av årsredovisning och deklaration. Rapporten kommer att ligga till grund för det förslag till lagändringar, som skall gå ut på remiss under våren 2006.

Uppsatsen utgår ifrån aktiebolagsgruppens rapport "Förenklingsförslag för mindre aktiebolag" (2005), eftersom den är ett resultat av de tankebanor och diskussioner som förts under många år, angående förenklningar i redovisning för mindre aktiebolag. Även om rapporten i sig inte är en slutgiltig punkt för dessa diskussioner, så utgör den en aktuell milstolpe i förändringsarbetet.

1.2 Syfte och problemdiskussion

Arbetet med att förenkla redovisningsreglerna för mindre aktiebolag är en pågående process, vilket väcker en mängd frågeställningar. En aspekt är vilka attityder som finns till nuvarande reglering. Det kan utan problem fastställas hur nuvarande reglering ser ut, men det är mer oklart vilka metoder som faktiskt används i praktiken och hur betungande den administrativa bördan rörande årsredovisning och deklaration upplevs av dessa bolag. Nutek har nyligen tillsammans med SCB genomfört en riksomfattande undersökning av småföretagen i Sverige: "Företagens villkor och verklighet 2005." En av frågorna var: "Hur tidskrävande är hanteringen och administrationen av redovisning/bokföring till följd av lagar, myndighetsföreskrifter, tillståndskrav och liknande?" På detta svarade 51,8 % ganska tidskrävande och 21,4 % mycket tidskrävande. Samma fråga ställdes angående upprättande av deklarationer där 38,4 % svarade ganska tidskrävande och 26,3 % mycket tidskrävande (Nutek, 2005). Har vi då redan fått svar på frågan om den administrativa bördan? Troligen inte. Det förenklingsförslag som utvecklats av Aktiebolagsgrup-

pen rör för det första årsredovisningen, vilken är en mycket liten del av företagets redovisning/bokföring. För det andra omfattade undersökningen även andra företagsformer än aktiebolag, vilka endast stod för 52 % av svaren. Således är det fortfarande av intresse att undersöka hur den administrativa bördan som förenklingsförslagen i rapporten avser, upplevs i realiteten.

Reglerna i Aktiebolagsgruppen rapport håller på att skrivas mer i detalj och avsikten är att en remissversion skall vara klar i vår (Pramhäll, 2005). Eftersom en regeländring är i antågande leder detta till frågeställningar om hur en eventuell förändring skulle påverka företagen och dess intressenter.

Vissa översiktliga bedömningar som utgår från EG-direktivens definition av små företag, där ett av kriterierna är högst 50 anställda, visar att möjligen 200 000 av landets cirka 255 000 aktiebolag skulle kunna tillhöra denna kategori, som går under benämningen K2 (Bengtsson, 2004). Eftersom Aktiebolagsgruppens förslag på förenklingar berör en stor del av de svenska aktiebolagen är vårt syfte med uppsatsen att utröna hur förslagen kommer att underlätta för företagen, men även om det kommer att ha några negativa konsekvenser. Det är därför intressant att se vad reglerna skulle innebära rent praktiskt inom vissa områden och hur den rättvisande bilden skulle påverkas. I samband med det är det även intressant att se hur företagen gör idag.

1.3 Problemformulering

Mot bakgrund av ovanstående kan följande huvudfrågor identifieras:

- Hur ser praxis i företagen ut idag?
- Hur skulle de föreslagna reglerna påverka företagen?

1.4 Avgränsningar

Uppsatsen begränsas till att enbart omfatta aktiebolag som är av den storlek som ryms inom aktiebolagsgruppens förslag, det vill säga aktiebolag som uppfyller högst ett av följande tre kriterier: fler än 50 anställda, mer än 25 Mkr i nettotillgångar eller mer än 50 Mkr i nettoomsättning. Dessa företag går under benämningen K2.

För att ha möjlighet att göra en djupare analys inom ramarna för detta arbete, har uppsatsen koncentrerats till anläggningstillgångarna och de förslag till förändringar av regleringar som gäller dessa. Anledningen till att anläggningstillgångar valts, är att det är ett av de områden som Aktiebolagsgruppen identifierat som särskilt viktiga, eftersom det gäller flertalet företag och är ett av de områden som idag orsakar problem.

2 Metod

I detta kapitel kommer de metodval som gjorts att redogöras för och motiveras. Kapitlet inleds med en översikt och därefter följer en mer detaljerad framställning av de val av metoder som gjorts för de empiriska studierna och analysen.

2.1 Översikt av metodvalen

Utifrån Aktiebolagsgruppens rapport "Förenklingsförslag för mindre aktiebolag" (2005) och de avgränsningar som gjorts har aktuell lagstiftning och normgivning studerats, för att få en stabil grund för uppsatsen. Information har sökts i debattinlägg och övriga artiklar i tidningar och tidskrifter, för att få en bättre bild av de bakomliggande problemen och de förväntningar och farhågor som kan finnas hos företagen och dess intressenter rörande de eventuella förändringarna.

Då huvudfrågorna i uppsatsen är hur praxis ser ut idag och hur de föreslagna reglerna, speciellt med hänseende till avskrivningar av inventarier, skulle påverka företagen läggs stor tyngd vid empiriska undersökningar. Intervjuer på redovisnings- och revisionsbyråer har genomförts, för att ta reda på deras syn på redovisningspraxis idag och hur de ser på de eventuella förändringarna. De företag som ingår i kategori 2 är mindre aktiebolag, där grovt uppskattat endast en fjärdedel av företagen har fem eller fler anställda (SCB, 2006). Dessa företag siktar därför in sig på sin kärnverksamhet och lämnar i många fall bort all bokföring och i de flesta fall bokslutsarbetet till extern part. Det är av detta skäl inte meningsfullt att göra intervjuer med företagarna, utan dessa gjordes med dem som är insatta i bokslutsarbetet det vill säga redovisnings- och revisionsbyråer. Ett flertal mail-intervjuer har gjorts, dels med olika intresseorganisationer och dels med redovisnings- och revisionsbyråer, för att kunna få en bättre uppfattning i frågan.

Aktiebolagsgruppen föreslår regelförändringar avseende av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar. Om de genomförs innebär det att överavskrivningar inte längre kommer att vara möjliga. Aktiebolagsgruppen har inte beräknat utfallet av de förslag som lämnats. Vid undersökning av praxis ville vi därför göra en objektiv undersökning av användandet av överavskrivningar, för att utröna i vilken grad förändringarna skulle påverka företagen. En statistisk undersökning genomfördes, där den procentuella användningen av de olika avskrivningsmetoderna för inventarier beräknades, för att fastställa vad som är praxis idag. Vidare har årsredovisningar granskats och beräkningar har gjorts utifrån dessa. Detta för att jämföra med hur redovisningen skulle ha sett ut, samt hur de skattemässiga skillnaderna skulle ha blivit om den upprättats utefter de föreslagna förändringarna av ned- och avskrivningar av anläggningstillgångar. Hur undersökningarna och beräkningarna gått till, kommer att redovisas nedan.

Det insamlade materialet har analyserats och utifrån analysen har slutsatser dragits om praxis och de konsekvenser som den eventuella förändringen kan medföra.

2.2 Intervjuer

För att få en övergripande syn på de redovisningsansvarigas nuvarande inställning till den administrativa bördan och förändringsarbetet av redovisning/beskattning i stort och avskrivningsregler i synnerhet, intervjuades fyra revisorer/redovisare via besök. Ett medvetet selektivt urval gjordes. Tidsramen tillät endast ett fåtal intervjuer och det var av stor vikt att få synpunkter från alltifrån revisor på en större byrå till redovisare på mindre redovisningsbyråer. För att komplettera besöksintervjuerna, genomfördes dessutom fyra mail-intervjuer riktade till samma kategori av respondenter med i huvudsak samma frå-

gor som vid besöksintervjuerna. Då de mindre företagen i de flesta fall lämnar över bokslutsarbete till extern part, valdes att inte intervjua några småföretagare. För att ändå få en bild av företagarnas syn på förenklingsarbetet genomfördes mail-intervjuer med två intresseorganisationer, Företagarna och Svenskt Näringsliv. Kontakt har även tagits via mail med BFN, för att klargöra vissa frågor.

För att få ytterligare bredd på arbetet och täcka in olika vinklingar, så var det av vikt att även få en uppfattning om intressenternas syn på redovisningen. Då de två huvudsakliga intressenterna i dessa aktiebolag är Skatteverket och kreditgivarna, intervjuades även en representant för banken via besök. Skatteverkets intressen är representerade i och med deras involvering i rapporten som används som utgångsmaterial i uppsatsen.

2.2.1 Besöksintervjuer

Vid besöksintervjuerna har öppna frågor ställts. Fördelen med besöksintervjuer där öppna frågor ställs är att det ges möjlighet till diskussioner med mer utförliga svar, som med fördel kan följas upp med följdfrågor. Detta ger en hög kvalitet på intervjun, men nackdelen är att det är en tidskrävande metod. Vid besöksintervjuerna användes bandspelare. Det är en lämplig metod vid öppna intervjuer, eftersom intervjuaren både skall lyssna, tolka svaren, ställa fördjupande frågor och samtidigt inte äventyra det förtroliga i intervjusituationen (Andersen, 1998). Efter intervjun transkriberades bandupptagningen ordagrant, för att sedan sammanfattas och användas i uppsatsen. För att få en backup, om bandspelartekniken skulle fallera, fördes samtidigt anteckningar under intervjun. Detta är även en fördel för tempot i intervjun, då det ges naturliga pauser för eftertanke både för intervjuare och för respondent. Dessutom ger anteckningarna en överblick över det centrala i intervjun, vilket underlättar vid sammanfattningen av bandinspelningen. Innan intervjuerna tillfrågades respondenten om denne hade något emot att bandspelare användes. Endast i ett fall ville respondenten inte det, vilket givetvis respekterades. Denna intervju skrevs rent omgående, för att så lite information som möjligt skulle gå förlorad.

2.2.2 Mail-intervjuer

Frågorna vid besöksintervjuerna var som nämnts ovan öppna frågor och även mailfrågorna ställdes som sådana, för att ge respondenterna möjlighet att fritt dela med sig av sina erfarenheter och åsikter. Svaren i mail-intervjuerna är kortare, vilket inte innebär att de för den skull behöver vara av sämre kvalitet än svaren från besöksintervjuerna, då respondenten vid en mail-intervju har tid för eftertanke och formulering av sina svar. Andra fördelar med mail-intervjuer är att de inte är lika tidskrävande, samt att svaren är lättare att jämföra och ställa samman.

2.3 Undersökningar av praxis och konsekvenser

Varje statistisk undersökning syftar till att ge kunskaper om en population. Populationen kan bestå av mänskliga individer, men kan lika gärna vara bilar, företag, trafikolyckor etc. Populationen består av en mängd individer (Körner & Wahlgren, 2002).

Vid en undersökning krävs först ett ställningstagande till vilka individer som skall ingå. I en urvalsundersökning med få deltagande personer fås både större omfattning och djup än i en totalundersökning (Körner & Wahlgren, 2002). Nackdelen är att den inte representerar hela populationen. När populationen är liten är det i allmänhet möjligt att göra en totalundersökning. I denna undersökning utgörs populationen av alla Sveriges aktiebolag i kategori 2, vilka är cirka 200 000 (Bengtsson, 2004). Här är en urvalsundersökning det enda rimliga alternativet, där stickprov tas utifrån vilka slutsatser kan dras.

Stickproven kan väljas utifrån ett sannolikhetsurval eller ett icke sannolikhetsurval. Ett sannolikhetsurval innebär att varje individ i populationen skall ha en sannolikhet, som är större än noll, att komma med i urvalet. Ett exempel på ett sannolikhetsurval är *obundet slumpmässigt urval*. I denna teknik försöker man inte styra urvalet i en viss riktning, utan man ger alla individer samma sannolikhet att komma med. Denna metod innebär att det resultat som fås fram kan överföras till hela populationen. Ett exempel på ett icke sannolikhetsurval är *medvetet selektivt val*, där de individer som av någon anledning anses intressanta väljs ut. (Körner & Wahlgren, 2002) Teoretiskt är sannolikhetsurval överlägset de icke-sannolika urvalen, men av olika skäl är det inte alltid lämpligt eller möjligt att genomföra dem. Ett skäl är att kostnads- och bekvämlighetsaspekten är av större betydelse än behoven av noggrannhet (Dahmström, 2000).

Vid undersökningen av hur många företag som idag använder sig av överavskrivningar, gjordes ett slumpmässigt obundet urval av den population som ingår i kategori 2. Ett slumpmässigt oberoende urval gjordes, eftersom det enligt ovanstående resonemang då kan dras slutsatser om i vilken grad regelförändringarna skulle påverka företagen. Detta urval gjordes med hjälp av slumptionsgeneratorn i Excel. För att göra beräkningar på hur en regeländring skulle påverka företagen skatte- och likviditetsmässigt, plockades ur ovanstående slumpmässiga urval ut de företag som hade gjort överavskrivningar den senaste årsredovisningen. Det rör sig således fortfarande om ett oberoende slumpmässigt urval.

Ytterligare en undersökning gjordes. Ur gruppen valdes ett enda företag, som på ett tydligt sätt exemplifierar vad en regeländring skulle kunna få för effekt, skatte- och likviditetsmässigt. Det mest lämpliga var att göra ett medvetet selektivt val, eftersom ett företag där effekterna belystes på ett påtagligt sätt söktes.

För att säkerställa beräkningarnas giltighet har Kjell Pettersson från Nationalekonomiska institutionen vid Göteborgs Universitet rådfrågats. För att få korrekta, aktuella fakta angående företagsstatistik har Statistiska centralbyrån (SCB) tillfrågats.

2.4 Analys/slutsats

Analysen i denna uppsats är datadriven. Utgångspunkten i arbetet är Aktiebolagsgruppens rapport med förslag till förändringar. Någon hypotes fanns inte inledningsvis utan det insamlade materialet, både teoretiskt och empiriskt, analyserades helt förutsättningslöst. Metoden innebär att många aspekter som annars inte blivit synliga lyfts fram. Analysarbetet utfördes genom att ett problem i taget togs upp och kopplades till resultaten av i uppsatsen gjorda undersökningar och beräkningar samt utredde om stöd fanns att finna i tidigare forskning. Med hjälp av denna metod framstod bilden av problematiken tydligt och slutsatserna är dragna utifrån denna.

3 Teori

För att få en stabil grund inför analysen redogörs här för aktuell diskussion och förändringsförslag av området, grundläggande lagstiftning och tidigare forskning på området.

3.1 Aktiebolagsgruppens rapport

Hela detta avsnitt refererar till BFN och Skatteverkets rapport ”Förenklingsförslag för mindre aktiebolag” publicerad 2005-04-11.

Aktiebolagsgruppen bildades efter ett gemensamt beslut av BFN och Skatteverket, för att utreda möjligheterna att förenkla reglerna avseende redovisning och beskattning för andra små och medelstora företag än enskilda näringsidkare och handelsbolag. Deras uppgift bestod även i att presentera förslag till förändring av dessa regler. Arbetsgruppen har bestått av personer från BFN och Skatteverket och de har samrått med en referensgrupp bestående av representanter från näringslivs- och intresseorganisationer. Aktiebolagsgruppen avgränsade sitt arbete till att enbart föreslå regler för kategori 2, mindre företag, enligt BFN:s förslag till kategorigruppering. Rapporten koncentreras till frågor rörande värdering och periodisering.

Regleringen av redovisning och beskattning har på en del områden ett starkt samband medan det på andra områden är svagt. I vissa fall, till exempel för inventarier, förekommer en blandform. Skattereglerna ger inga generella regler om hur anskaffningsvärdet skall fastställas, däremot är det stor skillnad på reglerna vad gäller avskrivningar, nedskrivningar, uppskrivningar och avyttringar. Eftersom reglerna för redovisning och beskattning skiljer sig åt försvåras företagens arbete genom att de måste ta hänsyn till två regelverk. Aktiebolagsgruppen har identifierat tre orsaker som ytterligare försvårar tillämpningen. För det första används samma eller liknande begrepp i båda systemen fast de har olika innebörd. Detta kan lätt orsaka missförstånd. För det andra har reglerna tillkommit efter hand och därför är sambanden svårbegripliga. Den tredje orsaken är att det finns en osäkerhet om relationen mellan de två regelverken. Enligt Aktiebolagsgruppen är det nödvändigt att gå igenom alla regler för området och samla dessa i ett gemensamt regelverk.

Det finns förenklade regler som utarbetats för enskilda näringsidkare och redovisning enligt dessa regler anses ge en tillräckligt bra kvalitet för dessa företag, då de har en begränsad skara intressenter och bedrivs under bevarat personligt ansvar. I ett aktiebolag däremot finns regler i syfte att skydda bolagets motparter och andra, eftersom aktiebolaget är en juridisk person och ägarna är utan personligt ansvar. En viktig del i ett sådant tredjemansskydd är att den finansiella informationen för bolaget måste vara av god kvalitet och finnas tillgängliga för intressenterna. Detta utgör ett skäl till varför det inte går att använda samma regler för mindre aktiebolag som för enskilda näringsidkare. Ytterligare ett skäl är att Sverige har skyldighet att anpassa de svenska reglerna för aktiebolag till EG:s fjärde bolagsrättsliga direktiv. De förslag som ligger för enskilda näringsidkare är inte förenliga med dessa direktiv, vilket gör att de enskilda näringsidkarna och de mindre aktiebolagen inte kan följa samma regler. I de fall förslagen kräver lagändringar ingick det även i uppgiften att redovisa dessa, beräkna skatteutfallet samt redogöra för andra effekter som kan komma av förslagen.

Det finns redan idag samband mellan nuvarande redovisnings- och beskattningsregler, men det föreligger även en del skillnader. Syftet med särskilda beskattningsregler har varit att få tydliga regler där kriterierna för en juridisk prövning anges i lagtext och förtydligas i förarbetena. Redovisningen skall däremot anpassas till intressenternas behov,

vilka kan skifta mellan olika företag. I ett litet aktiebolag har ofta ägarna och de anställda tillgång till den information de är intresserade av direkt. I dessa fall skulle de externa användarna av redovisningen vara borgenärer och Skatteverket och därför är reglerna för mindre bolags redovisning anpassad för att möta dessa intressenters behov. Aktiebolagsgruppen skriver att det inte finns några principiella skillnader mellan redovisning och beskattning som skulle ligga till hinder för ett starkare samband dem emellan.

Det som talar för ett starkare samband mellan redovisning och beskattning är att det skulle bli färre regler, vilket skulle förenkla för företagen och även för Skatteverkets kontrollverksamhet. Traditionellt är det svaga sanktioner på redovisningsområdet, så ett närmare samband skulle genom Skatteverkets granskning också kunna höja standarden på redovisningen, även om denna inte primärt är inriktad på att finna fel i redovisningen. Det som talar mot ett starkare samband är att redovisningsreglerna ofta bygger på subjektiva bedömningar, vilket skulle betyda att företagen själva kan påverka sin skattebas. En annan nackdel med ett starkt samband är att företagens strävan att hålla nere sin skatt ger sämre redovisningar.

För att kunna genomföra förändringar som skulle ge ett starkare samband måste enligt Aktiebolagsgruppen följande förutsättningar uppfyllas:

- de gemensamma reglerna måste i mindre utsträckning än i dag utgå från av företagsledningen gjorda subjektiva bedömningar
- de gemensamma reglerna måste ge mindre möjligheter än i dag att välja redovisningsprincip
- de gemensamma reglerna måste bygga på företagsekonomiska synsätt i högre grad än vad som gäller de särskilda skattereglerna idag

Aktiebolagsgruppen ser inga hinder i vare sig beskattningen eller redovisningen mot de förändringar som skulle krävas för att sambandet mellan dem skulle kunna stärkas. Tvärtom finns en möjlighet att dessa regler skulle kunna innebära en förbättring genom att de blir tydligare.

Reglering är nödvändig för att begränsa valfriheten och på så sätt öka jämförbarheten. Valfrihet motverkar standardisering och standardisering är nödvändig för att den finansiella informationen skall bli användbar i olika sammanhang exempelvis kreditgivning och beskattning. Det är av denna anledning viktigare att alla företag redovisar på samma sätt även om det i ett speciellt företag skulle innebära att det ger en mindre rättvisande bild. Ju fler valmöjligheter som ges desto fler och mer komplicerade blir reglerna. BFN vill lösa problemet genom att föreslå att det skall finnas fyra olika regelverk, inom vilka valfriheten är mycket liten. Vilket av dessa ett företag skall tillämpa beror på företagets storlek och verksamhetsform, men de skall om de vill ha möjlighet att välja ett mer avancerat regelverk och hålla sig inom det.

3.2 Klassificering av företag

Dagens regler identifierar s.k. 10/24-bolag som mindre företag. Med detta avses färre än 10 anställda och mindre än 24 mkr i balansomslutning. Gränsvärdet har sin största betydelse vad gäller ett företags skyldighet att lämna olika slag av upplysningar i redovisningen. Som större företag räknas de företag som bedriver näringsverksamhet och vars tillgångar enligt balansräkningen för de senaste två räkenskapsåren är värda mer än 1000 prisbasbelopp (f.n. knappt 40 miljoner kr) eller som under de senaste två räkenskapsåren har haft fler än 200 anställda s.k. 200/1 000-bolag. På dessa ställs större krav, bland an-

nat skall de upprätta finansieringsanalys och delårsrapporter. Som synes innebär dagens regler att företag som är skyldiga att upprätta årsredovisning delas in i tre kategorier. Den tredje kategorin utgörs av de företag som hamnar mellan de båda gränsvärdena.

Inom EU har redovisningsreglerna för aktiebolag och vissa handelsbolag harmoniserats genom det fjärde och sjunde bolagsrättsliga direktiven (redovisningsdirektiven). Justitiedepartementet har i en promemoria föreslagit att de gränsvärden som skall användas för att dela in svenska företag i olika kategorier utformas på samma sätt som i EG:s redovisningsdirektiv. Enligt förslaget skall de företag som är skyldiga att upprätta årsredovisning istället för dagens tre kategorier delas in i två kategorier: mindre företag K2 och större företag K3. (Justitiedepartementet, 2004).

BFN arbetar med att ta fram samlade regelverk, som tillsammans med reglerna för noterade företag kommer att avse fyra olika kategorier av företag (BFN, 2005) :

- K1 - Enskilda näringsidkare och handelsbolag som ägs av fysiska personer, med en omsättning under 3 Mkr.
- K2 – Mindre aktiebolag och ekonomiska föreningar.
- K3 - Företag som inte är små, men som heller inte är så stora att de enligt en EU-förordning skall följa de internationella redovisningsreglerna (IFRS).
- K4 - företag som i sin koncernredovisning skall tillämpa IFRS-reglerna från och med den 1 januari 2005

Den kategori som behandlas i detta arbete är kategori 2, mindre aktiebolag och ekonomiska föreningar. För att hamna i denna kategori får företagen uppfylla högst ett av följande tre kriterier:

- Företaget har fler än 50 anställda
- Företaget har mer än 25 Mkr i nettotillgångar
- Företaget har mer än 50 Mkr i nettoomsättning

Företaget måste således överskrida minst 2 av dessa 3 gränsvärden för att klassas som ett större företag, och gränsen skall ha brutits under de senaste 2 åren. Företag som inte överskrider 2 av dessa värden är sålunda mindre företag.

3.3 Anläggningstillgångar – nuvarande regler

I uppsatsen fokuseras på de förändringsförslag och den praxis som gäller anläggningstillgångar. För förståelse för de förändringar som är föreslagna och hur företagens praxis är och kommer att påverkas av de föreslagna reglerna, är det viktigt att vara väl insatt i det regelverk som gäller för närvarande. Därför redogörs här för hur regelverket ser ut idag. Beskrivningen begränsas till de regler som är relevanta för uppsatsen.

Det finns för närvarande olika regelsystem när det gäller beskattning för inventarier, byggnader, markanläggningar och mark, men redovisningsreglerna är desamma för alla anläggningstillgångar, förutom mark. Här nedan redovisas därför först de gemensamma redovisningsreglerna och sedan beskattningsreglerna för inventarier, byggnader och markanläggningar var för sig och sedan beskattnings- och redovisningsregler för mark.

3.3.1 Redovisningsregler

Redovisningsreglerna för SME-företag återfinns i 4 kap. ÅRL och normgivningen i BFNAR 2001:3 samt för immateriella tillgångar de delar av RR 15 som behandlar förvärvade immateriella tillgångar.

Redovisningsreglerna är i huvuddrag följande:

Anskaffningsvärde: Enligt 4 kap. 3§ ÅRL skall anläggningstillgångar tas upp till belopp motsvarande utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning.

Avskrivning: Enligt 4 kap. 4 § ÅRL skall anläggningstillgångar med begränsad ekonomisk livslängd skrivas av systematiskt under denna livslängd. BFNAR 2001:3 kap. 6 förtydligar hur denna avskrivning skall ske. Det avskrivningsbara beloppet är anskaffningsvärdet minus det beräknade restvärdet om det är sannolikt att restvärdet uppgår till ett betydande belopp. Nedskrivningar minskar och uppskrivningar ökar det avskrivningsbara beloppet. Det avskrivningsbara beloppet skall som nämnts skrivas av enligt en systematisk plan över tillgångens nyttjandeperiod. Avskrivning skall ske från och med den tidpunkt tillgången är färdig att tas i bruk. Avskrivningen kan ske linjärt, degressivt, produktionsberoende eller progressivt och den avskrivningsmetod som används skall återspegla hur tillgångens värde successivt förbrukas.

När det gäller immateriella tillgångar skall dessa, enligt RR 15 punkt 64, skrivas av över tillgångens uppskattade nyttjandeperiod och om detta inte kan visas antas nyttjandeperioden vara högst 20 år.

Nedskrivning: Har en anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än bokfört värde, skall enligt 4 kap. 5 § ÅRL tillgången skrivas ned till detta värde om det kan antas att värdenedgången är bestående. En nedskrivning skall återföras om det inte längre finns skäl för den.

Uppskrivning: Enligt 4 kap. 6 § ÅRL får ett aktiebolags eller en ekonomisk förenings materiella tillgångar som har ett tillförlitligt och bestående värde som väsentligt överstiger bokfört värde skrivas upp till högst detta värde.

3.3.2 Beskattningsregler för inventarier

Med inventarier menas materiella tillgångar som maskiner och inventarier samt förvärvade immateriella tillgångar. Reglerna för beskattning återfinns i 18 kap. inkomstskattelagen (IL) och är i huvuddrag följande:

Anskaffningsvärde: Enligt 18 kap. 7 § IL är anskaffningsvärdet för inventarier utgiften för förvärvet om de förvärvas genom köp, byte egen tillverkning eller på liknande sätt. Om inventarierna förvärvats på annat sätt, anses marknadsvärdet vid förvärvet som anskaffningsvärde.

Avskrivning: Enligt 18 kap. 13-17 §§ IL kan avskrivning göras enligt tre metoder:

Räkenskapsenlig metod

Avskrivningsunderlaget består av värdet på inventarierna vid det föregående beskattningsårets utgång enligt balansräkningen, justerat med värdet för under året anskaffade kvarvarande inventarier och för under tidigare år anskaffade inventarier som sålts under året. Avskrivning får göras med högst 30 % per år av avskrivningsunderlaget. Avskrivningen sker enligt en degressiv metod, vilket innebär att avskrivningen procentuellt är lika stor varje år. En ned- eller uppskrivning påverkar beskattningen.

Restvärde

Avskrivningsunderlaget beräknas som för räkenskapsenlig metod, men med den skillnaden att det inte är värdet enligt årsredovisningen (balansräkningen) utan enligt deklarationen (det skattemässiga värdet) som är utgångspunkten. Avskrivning får göras med högst 25 % per år av avskrivningsunderlaget. Avskrivningen sker liksom i räkenskapsenlig metod enligt en degressiv metod. En ned- eller uppskrivning påverkar inte beskattningen.

Kompletteringsregel till räkenskapsenlig metod

Vid räkenskapsenlig avskrivning får dras av ett så högt belopp att det skattemässiga värdet inte överstiger anskaffningsvärdet av inventarierna minskat med en beräknad årlig avskrivning med 20 procent. Här utgör alltså anskaffningsvärdet och inte det utgående värdet på inventarierna avskrivningsunderlag, vilket innebär att metoden är linjär det vill säga avskrivningsbeloppen är lika stora varje år.

3.3.3 Beskattningsregler för byggnader

Skattereglerna för byggnader återfinns i 19 kap. IL och är i huvuddrag följande:

Anskaffningsvärde: Enligt 19 kap. 8-9 §§ IL är vid uppförande av en byggnad anskaffningsvärdet utgiften för att uppföra den och vid köp, byte eller dylikt är anskaffningsvärdet utgiften för förvärvet. I anskaffningsvärdet skall, enligt 19 kap. 13 § IL också räknas in utgifter för till- eller ombyggnader. Avdrag för nedskrivning medges inte annat än vid utrangering och ett uppskrivningsbelopp för byggnad kan inte skattemässigt ligga till grund för avskrivning.

Avskrivning: Avskrivning skall, enligt 19 kap. 5 § IL beräknas enligt avskrivningsplan efter en viss procentsats per år på byggnadens anskaffningsvärde. Procentsatsen skall bestämmas med hänsyn till byggnadens ekonomiska livslängd. Beräkningen skall göras från den tidpunkt byggnaden färdigställs eller förvärvas.

3.3.4 Beskattningsregler för markanläggningar

Skatteregler för markanläggningar återfinns i 20 kap. IL och är i huvuddrag följande:

Anskaffningsvärde: Enligt 20 kap. 11 § IL är anskaffningsvärdet för en markanläggning den skattskyldiges utgifter för att anskaffa eller förbättra anläggningen. Utgifter för markinventarier skall inte räknas in, utan där gäller vad som sagts om inventarier.

Avskrivningar: Enligt 20 kap. 5 § IL skall täckdiken och skogsvägar skrivas av med högst 10 % per år av anskaffningsvärdet och för andra markanläggningar med högst 5 % per år av anskaffningsvärdet, enligt avskrivningsplan. Beräkningen skall göras från den tidpunkt anläggningen färdigställs. Utgifter för reparation och underhåll av en markanläggning får, enligt 20 kap. 3 § dras av omedelbart även om utgifterna i räkenskaperna dras av genom årlig avskrivning.

3.3.5 Beskattnings- och redovisningsregler för mark

Mark skiljer sig från inventarier, byggnad och markanläggningar i både redovisning och deklaration genom att den anses ha obegränsad livslängd och därför inte skall avskrivas. Enligt nuvarande skatteregler medges heller inte avdrag för nedskrivning. I redovisningen gäller dock ÅRL:s regler och om en anläggningstillgång på balansdagen har ett lägre värde än bokfört värde skall den skrivas ned till detta värde om det kan antas att värde-

nedgången är bestående. En nedskrivning skall återföras om det inte längre finns skäl för den.

3.4 Anläggningstillgångar – föreslagna regler

Hela kapitlet refererar till ”Rapport – Förenklingsförslag för mindre aktiebolag” (BFN/Skatteverket, 2005).

Enligt Aktiebolagsgruppen skulle ett starkare samband mellan redovisning och beskattning leda till förenklingar för mindre aktiebolag. Nedan följer en redogörelse för vissa av de förändringar som aktiebolagsgruppen föreslagit och deras motiv till dessa. I likhet med beskrivningen av nuvarande regler, behandlas inventarier, byggnader, markanläggningar och mark för sig. Beskrivningen begränsas till de regeländringar som är relevanta för uppsatsen.

3.4.1 Inventarier

Det finns skillnader mellan redovisningsregler och beskattningsregler när det gäller inventarier, vilket innebär en ökad administrativ börda för företagen. Dessutom är regelverket på detta område komplicerat, exempelvis finns det tre olika metoder som är tillåtna vid beskattning. Aktiebolagsgruppen skriver att det vid en utvärdering av systemet är viktigt att utgå från en helhetssyn, där man inte endast tittar på av-, ned- och uppskrivningar utan även på närliggande faktorer såsom hur anskaffningsvärdet bestäms.

De skatterättsliga avskrivningsmetoderna är utformade så att de gynnar vissa företag, genom att de tillåter väsentligt högre avskrivning än vad som är företagsekonomiskt motiverat och därigenom fås en skattekredit. Om företaget däremot har tillgångar som måste skrivas av på fem år trots att nyttjandetiden är kortare (exempelvis datorer), så blir det omvänd effekt. Neutraliteten i det nuvarande skattesystemet brister således, eftersom företag med tyngdpunkt på tillgångar av förstnämnda slag gynnas genom skattekrediter, framför företag med inventarier med kort livslängd eller företag som endast i obetydlig utsträckning innehar inventarier.

För att komma tillrätta med problemen bör det enligt Aktiebolagsgruppen skapas ett gemensamt system, som skall leda till en enklare hantering för företag och andra som har att tillämpa reglerna. Dock går det inte att använda en renodlad tillämplig av de nuvarande skatterättsliga metoderna, eftersom de inte tillfredställer de krav som finns inom redovisningen. Aktiebolagsgruppens konkreta förslag till förändring av redovisning och beskattning är följande:

Avskrivning: Förslaget är att tillgångar skall skrivas av var för sig på 5 år, om det inte är uppenbart att tillgången har en annan nyttjandeperiod. Avskrivning får ske för helt år oavsett när tillgången tas i bruk under räkenskapsåret, vilket innebär att den olikformighet mellan redovisning och beskattning som nu råder försvinner. En anpassning sker härmed till redovisningsreglerna med ett schablonmässigt inslag. Nuvarande två avskrivningsmetoder ersätts med en, vilket blir en förenkling i sig. Reglerna medför att möjligheten till överavskrivning försvinner.

Ytterligare ett förslag är att tillgångar vars nyttjandeperiod inte överstiger två år inte behöver redovisas som tillgång, vilket är en förändring från nuvarande tre år.

Nedskrivning: Nedskrivningsmetoden föreslås ändras till att värdet på en tillgång som skrivs av på fem år eller mindre årligen inte skall skrivas ned annat än om den förstörts eller uträgerats. Då skrivs den ned till noll kr.

Värdet på en tillgång som skrivs av på mer än fem år, skall skrivas ned om det inträffat en händelse som gjort att tillgångens nytta för företaget har minskat avsevärt. Nedskrivning skall ske till det värde tillgången skulle ha haft om den skrivits av på fem år. Nedskrivningen skall återföras om det inte finns skäl för det längre, till det värde som tillgången skulle ha haft om tidigare avskrivning behållits.

De lagändringar som krävs ryms inom de ändringar som föreslagits för avskrivningar det vill säga att nuvarande skatteregler tas bort. Skattemässigt gäller för närvarande att nedskrivning endast kan ske om beståndets samlade verkliga värde understiger det samlade skattemässiga värdet. Den föreslagna individuella avskrivningsrätten för inventarier förutsätter även en individuell nedskrivningsmöjlighet skattemässigt.

Tillgångar av mindre värde. Förslaget lyder att Skatteverkets allmänna råd (SKV A) för inventarier av mindre värde skall tillämpas även i redovisningen, vilket innebär att en förvärvad eller egentillverkad tillgång vars anskaffningsvärde enligt ovan föreslagna regler som uppgår till högst 10 000 kronor exklusive moms inte behöver tas upp som tillgång. Detta innebär en förenkling mot nuvarande regler.

3.4.2 Byggnader

För närvarande finns särskilda skatteregler för byggnader och någon koppling mellan redovisning och beskattning föreligger inte, vilket innebär att olika avdrag kan göras. Aktiebolagsgruppen förordar gemensamma regler som innebär att de skatterättsliga reglerna för byggnad, med vissa ändringar, skall tillämpas även i redovisningen. Aktiebolagsgruppens konkreta förslag till förändring av redovisning och beskattning är följande.

Avskrivning. Förslaget är att anskaffningsvärdet för byggnad skall skrivas av enligt SKV A., vilket innebär en förenkling. Där anges normalprocentsatser för avskrivning av olika slag av byggnader. En större flexibilitet bör dock finnas, så att möjlighet ges till en mer verklighetsanpassad avskrivning. Om det är uppenbart att nyttjandetiden är längre eller kortare, bör avvikelser kunna förekomma uppåt eller nedåt i förhållande till normalprocentsatsen, exempelvis när det finns branschriktlinjer som är relevanta vad gäller fastighetstyp, ort eller övriga förhållanden.

Nedskrivning. Om en tillgång förstörts eller utrangerats skall nedskrivning göras av det bokförda värdet ner till 0 kronor. En byggnads anskaffningsvärde skall skrivas ned om byggnadens taxeringsvärde gått ned med mer än tjugo procent och vissa specifika omständigheter föreligger. Nedskrivningen skall återföras om det inte finns skäl för det längre, till det värde som tillgången skulle ha haft om tidigare avskrivning behållits. Förslaget innebär en förenkling genom att samma avskrivnings- och nedskrivningsregler kommer att tillämpas både i redovisningen och beskattningen.

Uppskrivning. Idag tillåts uppskrivning av materiella anläggningstillgångar, men enligt förslaget skall uppskrivning av byggnader inte längre tillåtas, utan denna möjlighet begränsas till mark. Motiveringen till detta är att i de flesta fall är värdehöjningen på fastigheter till största delen hänförlig till marken.

3.4.3 Markanläggningar

Skillnader mellan redovisnings- och skatteregler finns framför allt för ned- och uppskrivning. Aktiebolagsgruppen förordar att de skatterättsliga reglerna för markanläggning tillämpas även i redovisningen.

Avskrivning: Markanläggningar skall i redovisningen skrivas av enligt skattereglerna, för att förenkla företagens administrativa behandling.

Nedskrivning: Nedskrivning skall göras av det bokförda värdet ner till 0 kronor om en markanläggning förstörts eller utrangerats. Motsvarande gäller vid försäljning av markanläggning. Förslaget innebär att gemensamma regler kan uppnås

Uppskrivning: Dagens redovisningsregler tillåter uppskrivning av materiella anläggningstillgångar under vissa förutsättningar. Förslaget är att uppskrivning inte tillåts med hänsyn till att särskilt taxeringsvärde inte åsätts markanläggningar utan ingår i markvärdet.

3.4.4 Mark

Enligt Aktiebolagsgruppen kan gemensamma regler till stor del, men inte fullt ut införas för upp- och nedskrivning av mark. Mark skall inte skrivas av enligt nuvarande regler och någon ändring på det föreslås inte.

Uppskrivning: För mark får uppskrivning ske om värdeökningen är stabil och högst till taxeringsvärdet. Uppskrivningen bokförs mot bundet eget kapital och är inte skattepliktig.

Nedskrivning: Marks anskaffningsvärde skall skrivas ned om taxeringsvärde gått ned med mer än tjugo procent och vissa specifika omständigheter föreligger. Gemensamma regler kan inte införas fullt ut., utan i vissa särskilda fall

3.5 Harmonisering inom EU

3.5.1 Studie om SME

Den pågående processen med att harmonisera redovisningsreglerna i EU har nått så långt att de börsnoterade företagen nu har gemensamma redovisningsregler, IAS/IFRS. Arbetet går vidare med utredningar om huruvida dessa regler kan appliceras även på små och medelstora företag (SME). Bland annat har International Accounting Standard Board (IASB) publicerat en diskussionspromemoria i juni 2004 ”Preliminary Views on Accounting Standards for Small and Medium-sized Entities”, vilket resulterade i 117 remissvar.

Evans & di Pietra (2005) har gjort en studie som ger en översikt av akademisk litteratur som är relevant för ovanstående diskussionspromemoria och skall återspegla de olika redovisningstraditionerna i Europa. Med hjälp av litteraturen har de kunnat identifiera viktiga frågor och problem som behöver ställas innan man kan lyckas med fastställandet av IASBs projekt för SME-redovisning.

2003 röstade the Board för att utveckla särskilda standarder för SME och den centrala frågan i studien är hur och om IASB skall utveckla dessa separata standarder. Dessa standarder är menade att reducera kostnaderna för redovisningen för SME med fokus på användarnas behov, samt att möjliggöra en enkel övergång till IAS/IFRS och vara baserade på samma principer och begrepp som dem.

Evans & di Pietra sammanfattar argumenten om huruvida samma regler skall gälla för större och mindre företag, som framförs i den akademiska litteraturen. Argument för att ha samma regler är bland annat allmängiltigheten, till exempel skall inte företag ha olika

regler som innebär olika ”rättvis bild”. Andra argument är behov av jämförbarhet, tillförlitlighet, allmänhetens intresse, rädsla för att små företag skall bli ”andra klassens medborgare” och hotet att större företag kommer pressa på för liknande fördelar. Mot detta skall ställas argument som att IFRS är komplext och kostsamt att implementera. Dessutom har SME en smalare grupp av intressenter än stora allmänintressanta bolag och således inte lika stort behov av denna sorts information, utan SME:s intressenter har ofta tillgång till annan intern information. Stora företag har också mer komplexa transaktioner och mer aggregerad data, vilket innebär att det är mer lämpligt för dem med en mer omfattande redovisning än vad det är för SME. I många fall är redovisningens syfte för SME i huvudsak att utgöra ett underlag för beskattning och IFRS-standarderna är inte en lämplig bas för detta ändamål.

3.5.2 Sveriges harmonisering till EU

Samtidigt som BFN arbetar med att ta fram regelverk för mindre företag i Sverige, pågår alltså motsvarande förändringsarbete i EU och Sverige kan därför inte utforma egna regler skilt från dem. Att Sverige är involverat i EU:s harmoniseringsarbete visar sig exempelvis genom att även Sverige har beretts tillfälle att uttala sig angående SME-projektet i EU. Så sent som den 9 juni i år skickade BFN sitt andra remissyttrande till IASB. Frågan gällde inom vilka områden som det är möjligt att göra förenklingar när det gäller klassificering och värdering för SME-företag. Den gällde också vilka regler i IFRS som kan utelämnas i ett SME-regelverk, därför att det är osannolikt att de behövs i ett SME-företag. BFN förklarar att de för närvarande aktivt diskuterar regelverk för SME och att tanken är att det skall presenteras två uppsättningar regler för dessa. I Sveriges svar på remissen begränsade sig BFN till att diskutera endast de större onoterade företagen, som överstiger mer än ett av följande kriterier 50 anställda, 2,5 millioner EUR i nettotillgångar och 5 millioner EUR i nettoomsättning (BFN, 2005). I ett tidigare remissyttrande 04-09-24 påpekar BFN att de är av den uppfattningen att det inte finns något behov av att harmonisera standarderna för mindre aktiebolag på internationell nivå, såvida de inte verkar på den globala marknaden (BFN, 2004). Dessa mindre aktiebolag är de som går under benämningen K2. Hela SME-projektet i EU påverkar främst de större onoterade företagen K3 (Pramhäll, 2005).

3.6 God redovisningssed och rättvisande bild

Redovisningens utveckling i de industrialiserade länderna kännetecknas av två väsentligen olika redovisningstraditioner, som brukar kallas för den kontinentala respektive anglosaxiska traditionen. Den anglosaxiska traditionen omfattar USA samt Storbritannien, Irland och Nederländerna, medan den kontinentala omfattar övriga västeuropeiska länder. Den kontinentala civilrättsliga traditionen har sitt ursprung i romersk rätt och är baserad på nedskrivna lagar. Värderingsfrågorna har inte reglerats i lagstiftningen i den meningen att lagen har angett ”riktiga” värden, utan civillagstiftningen har i vissa fall angett högsta tillåtna värden, medan skattelagstiftningen har angivit lägsta. Spelrummet mellan det civilrättsliga och skattemässiga lagsystemet har ofta varit stort och eftersom företagen oftast valt de lägsta tillåtna värdena för att skjuta på inkomstbeskattningen, har skattereglerna i praktiken kommit att styra de värderingar som tillämpats i redovisningen. Den anglosaxiska civilrättsliga traditionen bygger däremot på sedvanerätt som kompletteras med precedensfall i domstolar och redovisningen har mycket litet reglerats i lagstiftningen utan har istället utvecklats av redovisningsprofessionerna i dessa länder. Det har inte funnits samma koppling mellan redovisning och beskattning utan ofta har olika och frikopplade värderingsregler använts (Smith, 2000).

I och med bland annat en ökad internationalisering med noterade företag som verkar över hela världen, har utvecklingen gått mer och mer åt det anglosaxiska hållet. När användarna av redovisningen är aktieägare och utländska kreditgivare, ställs större krav på en rättvisande bild. I den anglosaxiska traditionen har det utvecklats strama regler för vad som anses vara ”true and fair view” och i USA används för dessa regler uttrycket General Accepted Accounting Principles (GAAP), vilket även anammats i andra länder. Skillnaden mellan den amerikanska normeringen i form av de rekommendationer som Financial Accounting Standard Board (FASB) ger ut och de internationella normerna som IASB ger ut (och som därmed Sverige skall följa), är främst att de senare har tyngdpunkten på principiell nivå och att normeringen inte är så detaljerad som den amerikanska (Falkman, 2004).

I Sverige har vi tidigare inte använt oss av begreppet ”rättvisande bild”, utan istället talat om ”god redovisningssed”. Med ”god redovisningssed” menas att företaget skall följa den lag och andra förordningar som finns. När en traditionell lagtolkning inte räcker, måste en utfyllande tolkning göras och när det gäller mindre aktiebolag är det främst BFN:s normgivning som skall ge vägledning. ”God redovisningssed” uttrycks ofta som att det skall vara fråga om en praxis som tillämpas och som är av god kvalitet. Genom ÅRL har dock begreppet rättvisande bild införts i svensk rätt. Enligt 2 kap. 3 § ÅRL skall ”balansräkningen, resultaträkningen och noterna upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av företagens ställning och resultat. Om det behövs för att en rättvisande bild skall ges, skall det lämnas tilläggsupplysningar”. I Nytt från Revisorn (2005) uppges att de icke-noterade företag som följer god redovisningssed, därmed också ger en rättvisande bild av verksamheten.

I samband med inträdet i EU, måste Sverige från och med 1995 tillämpa EU:s fjärde och sjunde direktivs krav på ”true and fair view”. Aisbitt & Nobes (2001) har undersökt implementeringen av kravet på ”true and fair view” i 16 länder, däribland Sverige. Enligt undersökningen så har variationerna i tolkning och förståelse av ”true and fair view” inom och mellan länder och över tid påvisat att detta är ett område där harmoniseringsprocessen är långt ifrån fullständig. Själva översättningen av begreppet skiljer sig mellan de olika länderna och ofta används olika ord i direktivet och i lagen. Sverige använder dock ordet ”rättvisande bild” både i direktivet och i lagen, men använder sig av ett enda uttryck istället för engelskans två (true och fair). Aisbitt & Nobes påpekar också att inga av lagarna tillåter företagsledare att använda omdömet för att frångå lagliga bestämmelser i syfte att ge en ”true and fair view”.

I artikeln ”Redovisningens teoretiska kaos” tas problemet upp med svårigheten att harmonisera redovisningsregler och samtidigt ha en rättvisande redovisning. För att få en så rättvisande redovisning som möjligt skulle idealet vara att utgå från den enskilda verksamheten och dess enskilda förutsättningar. Detta leder emellertid till försämrade jämförbarhetsmöjligheter. En viktig utgångspunkt för redovisningens normering har därför snarare varit harmonisering av redovisningsregler. På grund av de olikheter som föreligger mellan olika verksamhetsformer och branscher finns det dock alltid en risk vid harmonisering att informationen inte blir så rättvisande som den kunde ha varit. (Falkman 2004)

3.7 Nytt och kostnad med redovisning

Att upprätta årsredovisning är ett krav för alla aktiebolag enligt bokföringslagen oavsett storlek. Redovisningen är inget självändamål, utan finns till för att tillfredsställa de olika intressenternas behov. Det kan vara skattemyndigheten, aktieägare, kreditgivare m.fl. som använder sig av årsredovisningen. Att ta fram all denna information är för företaget

ifråga kostnadskrävande. Det diskuteras därför ofta om huruvida denna kostnad står i relation med den nytta som fås.

I en artikel lägger Lippit & Oliver (1983) fram några skillnader mellan små och stora företag, som kan ha betydelse för bestämmandet av kostnaden och nyttan av olika redovisningsstandarder beroende av storleken på företagen. Vikten av viss information för olika intressenter kan skilja sig åt. Den information som behövs av var och en av dessa användargrupper kan vara helt olika då det gäller små företag än vad som gäller för stora företag.

Vidare skriver Lippit & Oliver att ägarförhållandena i ett stort bolag till exempel ofta är olikt det i ett litet. Investeringarna i det stora företaget sprider oftast sitt ägande mellan flera bolag för att reducera sin risk och informationen i redovisningen är för denna typ av ägare viktig för att kunna göra en så bra riskbedömning som möjligt. Ägaren till det lilla bolaget har däremot ofta de flesta av sina tillgångar knutna till en verksamhet. En annan skillnad är att i det lilla företaget består ofta ledningen av en eller några få personer, vilka härigenom har en god överblick över företaget. Därför behöver de oftast inte själva den redovisningsinformation som krävs av GAAP, som kanske ledningen i större bolag i högre grad behöver, för att driva sin verksamhet.

Lippit & Oliver pekar också på att det är stor skillnad mellan företagen då det gäller kostnader för redovisning. En större börda läggs på de små företagen, eftersom de större företagen kan dra nytta av stordriftsfördelar. Slutligen säger de båda att de små företagen genom att de har mindre resurser också har svårare att göra sig hörda och få inflytande på lagstiftningen.

Friedlob & Plewa (1992) diskuterar i sin artikel "Cost effective financial reporting for small business" även de problematiken med redovisningens kostnad och nytta. Då det är ägarna till företagen som själva får stå för kostnaderna för redovisningen är det, enligt Friedlob & Plewa, deras kostnader och nytta av redovisningen som bör stå i fokus för regleringen av små onoterade företag. Som ett exempel på kostnader för företaget nämner de ökade revisionskostnader och nytta av detta skulle kunna bli lägre låneränta eftersom långgivaren har fått relevant information.

I små onoterade bolag har man ingen nytta av redovisningen som beslutsunderlag, eftersom den information ägarna/ledarna behöver skaffar de sig genom andra interna källor. Däremot visar undersökningar att de externa användarna snarare efterfrågar mer information i redovisningen än mindre. Detta beror på att eftersom det är kostnadsfritt för användarna är deras inställning, ju mer information desto bättre. För mindre företag med begränsade resurser och personal innebär detta att en större börda läggs på dem och följderna blir att de proportionellt får betala mer än de större företagen för samma nytta. (Friedlob & Plewa, 1992)

Lösningen som Friedlob & Plewa lägger fram är ett system bestående av sex steg, där beslutsfattarna på företagen själva avgör vilken nivå på redovisningen just de har nytta av. Det vill säga, de kan välja den minst resurskrävande redovisningsnivån som just deras intressenter har behov av.

4 Empiri

För att kunna svara på problemformuleringen hur praxis ser ut i företagen idag och hur de föreslagna reglerna skulle påverka företagen, har data samlats in på olika sätt. I detta kapitel redovisas resultaten.

4.1 Mailintervju med Företagarna

Företagarna är en rikstäckande organisation som bedriver opinionsbildande arbete, och upplyser om företagarnas villkor och gör utredningar med förslag till förbättringar. Medlemmarna är företagare som själva äger sina företag (Företagarna, 2006). Karin Berggren är expert på Företagarna och här följer en sammanfattning av hennes svar.

Berggren säger att om ett företag exempelvis gör avskrivningar på 5 år enligt huvudregeln, på en inventarie med en betydligt längre ekonomisk livslängd, kommer det att drabba rättvisande bild. Detta är ett problem, som man måste leva med om man vill ha stora förenklingar och ett schabloniserat system som det som föreslås. Tanken är dock att det till viss del kommer att uppvägas av att alla företag som använder denna kategori av regler följer samma regler och inte som idag där företag kan välja mellan att använda Bokföringsnämndens regler och Redovisningsrådets rekommendationer för olika områden. Till följd av detta kommer det att bli svårare att utan vissa korrigeringar bedöma kreditvärdigheten. Det är dock troligt att kreditbedömare kommer att med olika typer av korrigeringar göra sådana schablonmässigt beroende exempelvis på bransch.

Om företaget väljer en lång avskrivningstid, vilket kan göras i vissa fall, blir det en försämring likviditetsmässigt för bolaget, som då måste betala skatt tidigare än i dag. Naturligtvis är detta en nackdel, säger Berggren. Om förslaget genomförs så innebär det att framförallt inom vissa kapitalintensiva branscher med långa avskrivningstider, till exempel fastighetsbranschen, kommer företagen att välja att istället använda de krångligare reglerna i kategori 3.

Från Företagarnas sida har inga beräkningar av vad förändringarna skulle innebära för företagen gjorts, men för kategori 2-företagen skulle det vara positivt att kunna använda samma regler på alla områden för redovisningen enligt de föreslagna förenklingarna. Det är också tänkt att det skall vara enklare att använda dessa regler än nuvarande.

4.2 Mailintervju med Svenskt Näringsliv

Svenskt Näringsliv företräder cirka 55 000 företag. Dessa är främst småföretag, men även medelstora och stora företag finns med. Företagen är indelade i medlemsorganisationer vilka utgör föreningen Svenskt Näringslivs medlemmar. Medlemmarna kan vara branschföreningar, arbetsgivarförbund eller annan sammanslutning av företag. Varje medlem har rösträtt på den årliga stämman. Röststyrkan är beroende av den sammanlagda avgift som medlemmen betalar till Svenskt Näringsliv. (Svenskt Näringsliv, 2006).

Carl-Gustaf Burén på Svenskt Näringsliv har redovisningsfrågor som sitt huvudområde. Här följer ett sammandrag av den mailintervju som genomförts med honom.

Burén säger att en avskrivningstid på 5 år för inventarier med mycket längre ekonomisk livslängd definitivt är problematisk både ur kvantitativ synpunkt (hur många berörs och hur stora är beloppen?) samt ur kvalitativ synpunkt (den företagare som i det enskilda fallet drabbas av orättvisa/försämrade konkurrensvillkor). Han svarar vidare att han inte

tror att inverkan på "rättvisande bild" berörs i rapporten överhuvudtaget. Burén skriver att han själv är närmast benägen att ifrågasätta om den i svensk redovisningstillämpning har en självständig betydelse skild från "god redovisningssed" och fortsätter, eftersom god redovisningssed alltmer definieras efter innehållet i allmänna råd från BFN neutraliseras formellt hela frågeställningen. Frågan blir därför om det finns någon slags rättvisande bild som kan åberopas utöver vad som framgår av "god redovisningssed" även i denna snävare bemärkelse. Säkerhetsventilen i rapporten och i BFNs fortsatta normgivning med regelpaket utifrån en given kategoriindelning av företag är att det bolag som tycker att ett erbjudet förenklingspaket inte passar i stället väljer de mer nyanserade och därmed mera omfattande reglerna för den större företagskategorin.

Kreditvärdigheten påverkas, enligt Burén, formellt om man tillämpar ett rent mekaniskt synsätt på den formella balansräkningen. Men i praktiken är ju varje större kreditgivare införstådd med behovet av att göra en egen utredning om vad som är substansen i ett företag, så han tror inte att det är någon stor fråga.

Burén tycker att det är olämpligt med regler som leder till en tidigare skatteinbetalning än vad som motiveras av takten i intjäningen. Det är en fråga som behöver uppmärksammas mer än som gjorts i rapporten, oavsett om en säkerhetsventil finns på det sätt som beskrivits ovan.

Förenklingen tar fasta på det administrativa arbetet kring redovisning och beskattning för små företag. Svenskt Näringsliv stödjer inriktningen, men tvingas konstatera att ett större grepp på denna fråga fastnar på svårigheter/ovilja att på allvar gå in i med ändringar skattesystemet, där bland annat frågan om likformighet mellan små och stora bolag har särskild betydelse.

Svenskt Näringsliv har inte gjort några egna självständiga beräkningar på vilka negativa/positiva effekter förslaget skulle kunna få för företagen. Det är enligt Burén närmast Nutek som ägnat sig åt mätning av olika administrativa bördor med, enligt Svenskt Näringslivs mening, varierande framgång. Mest negativa har de varit då det gällt mätningarna på skatteområdet.

4.3 Sammanfattning av intervju med A

Respondent A är auktoriserad revisor och har arbetat i yrket cirka 30 år. Klienterna är i huvudsak traditionella familjeföretag för vilka Bokföringsnämndens uttalanden och rekommendationer ligger till grund för årsredovisningarna.

A tror att redovisare och revisorer känner till rapporten "Förenklingsförslag för mindre aktiebolag", men eftersom den är i ett så tidigt skede är inte intresset så stort. Det är heller inte någon angelägen fråga eftersom dagens reglering inte är onödigt komplicerad. Förmodligen blir det inte så mycket enklare med den föreslagna regleringen än med den nuvarande.

Enligt A kommer den nya indelningen av kategorier inte att innebära särskilt stor skillnad. Antalet företag blir ungefär samma som ryms i dagens 10/24-regel. Skillnaden mellan storleken på företag inom gruppen kommer att bli större, men förändringen i antalet företag kommer bara att bli marginell, eftersom företagen som kommer till är så få.

A tror inte att årsredovisningen för företagen inom kategorin kommer att förändras så mycket att det blir någon skillnad för dess intressenter. Dessa kan vara till exempel ägare som inte själva är aktiva i bolaget, långgivare, leasegivare, konkursförvaltare eller den som

skall köpa ett bolag. Det är i dag endast ett fåtal bolag som själva gör sin årsredovisning, fortsätter han. Även om det sker förenklingar av regleringen på området skulle det troligen inte minska den administrativa kostnaden för företagen. De skulle antagligen ändå inte klara av att göra sina bokslut själva.

En avskrivningstid enligt förslaget på fem år för inventarier i normalfallet skulle, enligt A, ta bort möjligheten att ge en rättvisande bild. Företagen kommer att bli tvungna att ta fram kompletterande värderingsunderlag.

Dagens system är, enligt A, inte särskilt krångligt. Det fungerar bra och behöver inte ändras. Företagen vill kunna skriva av skattemässigt så snabbt som möjligt, men ha längre avskrivningstid i redovisningen. Idag används 20%-regeln skattemässigt så det blir ingen skillnad likviditetsmässigt, men den rättvisande bilden kommer att bli sämre om avskrivningstiden i redovisningen skall överensstämma med den skattemässiga. Det är vanligt att företagen skriver av schablonmässigt, utan att tänka till och därmed ger redovisningen inte heller i dag en rättvisande bild.

Företag som skulle påverkas mest av de berörda delarna av rapportens förslag är de med mycket anläggningstillgångar, såsom till exempel bagerier och rederier.

4.4 Sammanfattning av intervju med B

Respondent B är utbildad redovisningskonsult och har arbetat i yrket cirka 7 år. Hennes uppdragsgivare är enskilda näringsidkare och mindre aktiebolag.

Att det pågår ett förändringsarbete är alla som arbetar i branschen medvetna om, säger B och fortsätter, men intresset för rapporten ”Förenklingsförslag för mindre aktiebolag” är inte särskilt stort. Branschorganisationer förmedlar den information som redovisarna behöver och tar tillvara deras intressen.

Hon tycker att de föreslagna gränsvärdena för kategori 2 är bra och att det är positivt med en harmonisering av regleringen på området. Det underlättar samarbetet mellan redovisare och skatteverket.

Företagarna är ofta inte speciellt intresserade av att sätta sig in i hur regleringen fungerar och kommer även om det sker förenklingar att behöva hjälp med redovisningen. Även om förenklingsåtgärderna genomförs kommer det inte att minska företagets kostnad. Det är kostnaden för den löpande redovisningen som står för den största delen och den blir i stort sett oförändrad.

B säger att företagen använder sig av de möjligheter som finns för avskrivning av inventarier idag och gör skattemässiga överavskrivningar i de fall det går. Förlusten av dagens möjligheter till överavskrivningar kommer inte att kompenseras av förenklingsåtgärderna som föreslås, men det har inte så stor betydelse. Det är inte några företag som står eller faller med överavskrivningarna. Nedskrivning av inventarier är ovanligt. Det är mest vid utrustning, så det blir ingen skillnad om förslaget går igenom. I balansen syns det att maskinen fortfarande finns kvar, men är helt avskriven. I de fall man gör kontrollbalansräkning eller vid försäljning måste man värdera varje sak för sig. Då ser man att det verkliga värdet är större än det tas upp till i balansen. Den rättvisande bilden är visserligen viktig då företaget skall säljas eller söka krediter, men för dessa företag tittar kreditgivaren mer på företagets lönsamhet än värdet på tillgångarna för att bedöma betalningsförmågan. Ägarna arbetar oftast själva i de här företagen och är medvetna om värdet på företagets tillgångar.

När det gäller byggnader blir det ofta större värden och skillnaden mellan det redovisade värdet och det verkliga värdet ökar. Det finns då möjlighet för en intressent av årsredovisningen att komplettera med uppgifter till exempel taxeringsvärde, som kan ge en bättre bild.

Det kommer inte att bli en rättvisande bild av värdet på anläggningstillgångarna, men det blir inte så stor faktisk skillnad för det är inte en helt rättvisande bild i dagens redovisningar heller, enligt B. Med mindre valmöjligheter enligt rapportens förslag kommer kanske den rättvisande bilden av företaget att bli något sämre, men den blir mer rättvisande vid jämförelse med andra företag, eftersom alla då kommer att redovisa efter samma principer.

Anläggningstillgångar enligt förslaget skall skrivas av på samma tid både i redovisning och i deklaration behöver inte innebära någon konflikt mellan om man skall prioritera att ge en rättvisare bild eller det skattemässigt mest fördelaktiga för företagen, enligt B. Regelverket skall följas och man får följa de avskrivningstider som är brukligt för varje bransch

4.5 Sammanfattning av intervju med C

Respondent C tog examen vid handelshögskolan 1999. Hon har sedan dess varit anställd som konsult på ett bemanningsföretag, först som redovisningsekonom och sedan som controller och ekonomichef. Hon drev egna företag redan innan utbildningen påbörjades och gjorde bokföring i dessa.

De flesta är inte särskilt väl insatta i rapporten "Förenklingsförslag för mindre aktiebolag" eftersom det inte är beslutat ännu, tror C. Det är hela tiden förändringar och det går inte att sätta sig in i allt. Man väljer då att hålla sig uppdaterad på de bestämmelser som verkligen gäller. Själv håller jag mig informerad för att ha ett hum om vad som är på gång, säger hon och fortsätter att berätta att hon har läst K2-rapporten för att den rör det uppdrag hon har på det företag hon är på just nu. Företaget är utlandsägt och om det blir förenklningar kanske det kan bli intressant för företaget att lägga någon funktion här i Sverige, säger hon. En ändring av regleringen kan påverka planering och investeringsbeslut.

Då det gäller förslaget till gränserna för kategori 2 tycker C inte att man kan säga något generellt. Det kan skilja mycket mellan olika branscher. I vissa branscher kan man ha höga omsättningar men också höga kostnader, vilket innebär att man har mindre pengar till att göra rapporter och all administration för. Det finns också branscher som har god marginal. Dessa har bättre möjlighet att betala för att anlita den hjälp som krävs för att göra till exempel de rapporter och annat som kan krävas för att uppfylla villkoren. Jag tycker, fast jag inte vill generalisera, att man inte skall kräva för hög redovisning av för små bolag, säger C.

Om det finns fler regler kan man hitta en regel som passar bolaget för tillfället. Med färre regler blir det enklare och mindre administration, men man blir också mera låst. De amerikanska bolagen kräver att deras avskrivningsregler följs, så i just vårt fall blir det kanske mera administration genom att vi kanske måste justera till US GAAP, den standard som de har. Om vi skall slippa göra dubbel redovisning krävs att reglerna harmoniseras med utländsk lagstiftning. Denna typ av skillnader hanterar vi redan nu.

C:s uppfattning är att företagarna tycker att dagens reglering är komplicerad och att de inte är särskilt insatta i reglerna. Det man letar efter är sätt att utnyttja reglerna så förmånligt som möjligt för en själv. Man skall följa lagar och reglemente, men försöka se till att tänka ut det bästa sättet att få ut pengarna på det bästa sättet utan att skatta onödigt mycket för dem.

De allra flesta måste ha hjälp även om de föreslagna förändringarna genomförs, enligt C. Det är möjligt att om det blir mycket enklare, så behöver den som hjälper företagen inte gå på lika många kurser, men det påverkar inte företagarens kostnad speciellt mycket.

C säger att företagen använder sig av allt de kommer på, men det är beroende på var i utvecklingen företaget befinner sig om de kan använda möjligheten att göra en större skattemässig avskrivning än i redovisningen. Det beror på om man gör mycket investeringar och i vilken bransch man befinner sig. I det här företaget är det inte gjort några investeringar på flera år, så de har inte dessa problem. För dem gäller det just nu att se till att de inte skriver av mer än 0 så att de får negativa värden på sina anläggningstillgångar. Företagen tänjer på gränserna så mycket de har möjlighet till inom ramen av skattelagstiftningen.

Vad en rättvisande bild är, är enligt C en tolkningsfråga. Kanske att man vid försäljning kan hamna i den situationen att man skrivit av allting och för bolaget kan det vara en nackdel att det ser ut som om värdet är lägre än det är. Man kan då anlita någon extern värderare som gör en värdering.

C har bara varit med om ett fall då det var diskussion om nedskrivning. Det gällde en byggnad som under 90-talskrisen tappade mycket i värde, cirka 20 %-40 % under åren efter köp, eftersom fastighetsmarknaden föll. Då var det egentligen tvingande att skriva ner den. Det var ett aktiebolag som ägde fastigheten och det blev då frågan om företaget skulle bli tvungna att göra en kontrollbalansräkning. Där skulle det ha inneburit en skillnad, eftersom om det inte varit tvingande att göra nedskrivningen skulle ju inte kontrollbalansräkningen behövs göras. Tillgångarna hade blivit så mycket mindre i bolaget, så det var frågan om det skulle bli en tvångslikvidation.

Kreditgivarna går ganska mycket på årsredovisningar, enligt C.. Det vanskliga är att när årsredovisningen kommer in är den redan historia och det kan ha hänt mycket i företaget sedan dess. Kreditvärdigheten påverkas genom att man får ett lägre resultat än man skulle ha haft om man skrivit av på längre tid och det påverkar vissa parametrar. Det kan påverka beroende på hur företaget investerar och rätten till avskrivningar. Åren efter gynnas företaget genom att de får ett bättre resultat än de skulle ha haft om de skrivit av. Samtidigt har de inte genererat så mycket pengar bakåt i tiden heller så det jämnar ut sig. Tillgångarna blir undervärderade om man skriver av dem tidigare. Årsredovisningen används, enligt C, bara för att få en snabb uppfattning om ett företag. Den som vill veta mer, får titta djupare. Ser inte årsredovisningen bra ut är bankerna snabba att säga stopp. Kreditinstituten kan ge ut listor över kreditvärda företag, för den som vill välja sina kunder.

Enligt förslaget skulle tillgångar med kortare livslängd än två år kostnadsföras direkt och de blir, säger C, ännu mera undervärderade. Det påverkar kreditvärdigheten, men man kan vara i en situation då man har pengar och det inte spelar någon roll. För den som däremot ligger precis på gränsen för att vara kreditvärdig kan det vara väldigt viktigt. I olika branscher är kreditupplysningar olika viktiga.

Intressenter för årsredovisningen i den här kategorin kan vara ägarna, säger C och fortsätter, men de får ofta rapport från företaget självt, så de kanske inte läser årsredovisningar på det sättet. Det beror på hur ägarstrukturen ser ut. Är det en del av en koncern som är ett publikt bolag med aktier på börsen har du den typen av intressenter. Om någon är på väg att köpa företaget är de intresserade av årsredovisningen. Eventuellt styrelsen och banken om man är beroende av dem, men varken kunder eller leverantörer är intressenter på det sättet.

Enligt C kan det både bli bättre och sämre med en förändring enligt förslaget. Bättre är att man kan vara säker på vilken avskrivningsmetod företagen har använt sig av, utan att behöva gräva. En årsredovisning i dag säger inte mycket förrän man läser vidare och ser vilka principer de använt och hur de har agerat. Den kan bli sämre genom att en mindre insatt kan tro att den ger en rättvisande bild, men detta problem finns redan i dag.

Det finns alltid en konflikt i redovisningen av intäkter och kostnader i ett företag. De som ansvarar för totala resultatet vill ha så bra resultat som möjligt. Den som betalar skatten vill ha så litet resultat som möjligt och det ligger alltid en konflikt i det här. Företaget försöker alltid flytta dit där det kostar minst pengar att ta ut vinsten. Det är det man försöker komma på, ett bra sätt att göra det på.

Om företagen frivilligt väljer K3 eller inte beror, enligt C, på vilket de tjänar mest på. Man kommer att räkna på hur mycket man kan tjäna på att ligga i den ena eller andra gruppen och välja den. Där man hittar ett kryphål använder man sig självklart av det.

4.6 Sammanfattning av intervju med D

Den intervjuade är utbildad ekonom sedan cirka 15 år och har arbetat på revisionsbyrå med många olika företag som kunder tills för några år sedan. D arbetar numera som ekonom på en stor noterad koncern, som äger företag av olika storlek, av vilka en del skulle hamna i kategori 2.

D tror inte att det är många som är särskilt väl insatta i rapporten ”Förenklingsförslag för mindre aktiebolag”. Själv har hon eget intresse av att hålla sig informerad av vad som skall hända och har därför läst sammandrag av innehållet i rapporten.

Enligt D bör alla aktiebolag i ett land skall ha samma regler. Indelningen i dessa kategorier kan slå fel mot vissa branscher. Till exempel mot företag som har hög omsättning, men liten avans som bensinstationer.

En harmonisering av skatte- och redovisningsregler för små och medelstora företag behövs inte, enligt D. Dessa företag kommer ändå att behöva hjälp med årsredovisningen även i fortsättningen. Hennes uppfattning är att företagarna inte bryr sig så mycket om det som rör årsredovisningen. Det arbetet görs en gång om året och de gör inte den delen av arbetet själva.

D säger att de föreslagna förändringarna om de genomförs, leder till att tillgångarna kommer att bli för lågt värderade i många företag, vilket kan resultera i att de tvingas upprätta kontrollbalansräkningar. Detta skulle istället innebära mer arbete och högre kostnader för de drabbade företagen.

Företagen använder sig idag så mycket som möjligt av möjligheten att göra större skattemässig avskrivning än vad som görs i redovisningen, enligt D. Troligtvis kommer nackdelarna av de borttagna skattemässiga valmöjligheterna vid avskrivning på inventarier inte att kompenseras av att regleringen blir mindre komplicerad.

Skatteverket anger procentsatser för avskrivning av olika slags byggnader, förklarar D. Dessa används i de flesta fall redan i dag av de mindre företagen även i redovisningen. Uppskrivning av byggnader är väldigt ovanligt så förbudet mot detta i förslaget föranleder inte några väsentliga skillnader mot idag. Nedskrivning får endast ske om byggnader sjunker med minst 20 % i värde, vilket nästan aldrig händer (det skedde vid fastighetskrisen på 90-talet). Fastigheter har man ofta så lång tid att det är svårare att bedöma vad den kommer att vara värd senare. Det finns ingen sanning då det gäller fastigheter. Man kan inte veta vad den är värd om hundra år, utan det är bara gissningar.

För inventarier har det alltid varit samma regler, enligt D. Avskrivningarna leder till samma resultat i årsredovisningens balansräkning och deklarationen. Det som kommer att ske om förenklingsförslagen går igenom är att man, då det inte går att välja alternativet med överavskrivning, skriver av på för kort sikt och man visar inte en rättvisande bild.

ÅRL:s och RR:s rekommendationer efterlevs av revisorer som skall borga för att främst bankerna inte vilseleds av för höga värderingar, säger D. Andra intressenter är de ägare som inte är aktiva i företaget, leverantörer och hela samhället har intresse av att företags tillgångar inte värderas för högt. IL ser till att man inte värderar för lågt för då får de in för lite skatt.

Det finns risk för att det uppstår en konflikt mellan viljan att ge en rättvisande bild och det skattemässigt mest förmånliga för företaget om anläggningstillgångar skall skrivas av på samma tid både i redovisning och i deklaration. De flesta företag är rädda för att betala skatt, säger hon och därför kommer de att vilja skriva av på så kort tid som möjligt. Detta innebär att företaget lätt kan hamna i en obeståndssituation genom att tillgångarna skrivs av för fort och därmed 50 % av aktiekapitalet ses som förbrukat.

För aktiebolag har det funnits möjligheter att avsätta vinst för att använda som en reserv vid sämre år, förklarar D. Detta har varit periodiseringar och överavskrivningar. Per 04-12-31 upplöste svenska aktiebolag periodiseringsfonder i mängder. Det kom in 20 miljarder i skatteinkomster på grund av upplösta periodiseringsfonder. Skälet var att från och med -05 belades periodiseringsfonderna med räntekostnader. Överavskrivningar är den enda möjliga obeskattade möjligheten till avsättning, förutom periodiseringsfonderna vilka numer är räntebelagda som vilket banklån som helst.

4.7 Sammanfattning av mailintervjuer

Det var fyra personer som svarade på intervjufrågorna via mail och här har deras svar sammanställts.

Samtliga respondenter har många års erfarenhet från arbete inom stora redovisningsföretag, statliga bolag eller skatteverket. Idag arbetar en som redovisningsspecialist på ett stort revisionsföretag och de övriga har egna byråer som sköter redovisning, bokslut, årsredovisningar, rådgivning med mera.

Kunderna de arbetar för är varierande. Vissa av dem arbetar med de riktigt små företagen och någon även med de medelstora, medan en av dem arbetade med alla slags företag inklusive ideella föreningar. Gemensamt för dem är att de alla arbetar med företag som kommer att hamna i kategori 2.

En av de intervjuade har själv föreläst om förändringsförslagen, en har deltagit vid en genomgång på en redovisningskurs och de övriga två säger sig inte vara speciellt insatta i rapporten.

På frågan om hur väl de tror att andra känner till rapporten och dess innehåll svarar alltså en att hon själv informerat om rapporten på utbildningsdagar och föreläsningar. Övriga tror att de flesta vet att den finns, men förmodligen inte särskilt mycket mer.

När det gäller relevansen av gränsvärdena för kategori 2 har de lite olika uppfattningar. En respondent skriver att det är en klar förbättring, medan en annan skriver att det är ett alldeles för stort spann och att de minsta företagen skulle ha egna enklare regler. Flera påpekar att det i vissa branscher kan finnas företag, till exempel fastighetsbolag som är familjebundna och har ett fåtal anställda, som riskerar att komma i kläm. Det finns också små företag som har stor omsättning utan att för den skull vara speciellt stora. En synpunkt är att dessa gränsvärden är närmare EG-direktivet än 10/24 företaget.

Enligt tre respondenter behövs en harmonisering av skatte- och redovisningsregler för små och medelstora företag. Den fjärde skriver att det visserligen skulle bli enklare, men inte rättvisande. Redovisningen borde visa den mest rättvisa ställningen och skatt skall tas ut på verkliga (utfallna) inkomster/vinster.

En av de intervjuade uppger att företagen tycker att det är mycket regler att hålla reda på och att de har efterlyst en förenkling för själva företagandet administrationsmässigt. I intervjuerna framkommer att då det gäller redovisningen ligger arbetet mest hos redovisarna och revisorerna. Om alla regler skulle samlas på ett ställe blir det lättare att hålla reda på dem. Skulle förändringarna leda till förenklat arbete för redovisarna skulle det kunna bli billigare för företagen. Det är ändå inte troligt att företagen kommer att märka av så stora förändringar eller minskningar av bördan.

Avskrivningstiden varierar i dag mellan fem och tio år. Man har olika avskrivningstid i olika branscher. Ett exempel som anges är byggbranschen där stora inventarier med betydligt längre livslängd skrivs av på tio år. Ett annat exempel är datorer som i vissa branscher kostnadsförs direkt, då de åldras snabbt och byts ut varje år.

I vilken utsträckning företagen i dag använder sig av dagens möjligheter att göra en större skattemässig avskrivning än i redovisningen beror, enligt intervjuerna, på resultatet. I stort sett alla företag med vinst använder sig av möjligheten. De gör det som en resultatutjämningsmetod över åren.

Det uppfattas inte som troligt att nackdelarna av de borttagna skattemässiga valmöjligheterna vid avskrivning på inventarier kommer att kompenseras av att regleringen blir mindre komplicerad. Förmodligen blir inte skillnaderna så stora, eftersom 20-regeln kommer att kunna tillämpas.

Alla fyra är överens om att det är de kapitalintensiva företagen som kommer att påverkas mest om de föreslagna förändringarna angående inventarier skulle genomföras. Företag som investerar mycket i inventarier använder sig i hög grad av dagens regler som en möjlighet att resultatplanera.

Alla fyra svarar också att det är ovanligt med nedskrivning av inventarier i dag och att behovet av det inte skulle bli större med de föreslagna förändringarna. Att ge en rättvisande bild uppger de vara viktigt och om tillgångar som har en längre livslängd skrivs av enligt den föreslagna huvudregeln på fem år, kommer ett övervärde att uppstå och

redovisningen blir inte rättvisande. Möjligheten att vid ”uppenbara skäl” skriva av på annan tid måste utnyttjas för att kunna ge en rättvisande bild, skriver en av respondenterna och poängterar att rättvisande bild är en av grundstenarna inom redovisningen.

Det är tre som svarar på frågan om företagen i dag gör större skattemässiga avskrivningar för byggnader och markanläggningar. Två av dessa säger att det är vanligt. Den tredje har bara ett fåtal fastighetsägare som kunder och dessa har samma avskrivning i både redovisning och deklaration.

I intervjuerna framkom att det inte är vanligt, men heller inte helt ovanligt med uppskrivningar av byggnader i dag. Förslaget att inte byggnader skall få skrivas upp är helt fel, eftersom värdet på själva byggnaden kan stiga likaväl som värdet på marken. Det blir inte en rättvisande bild, även om upplysningar kan lämnas i not.

En slutsats som de intervjuade drar är att om förändringarna på reglerna för anläggningstillgångar ändras enligt förslaget kommer man att få missvisande värden på dessa tillgångar, vilket inte ger en rättvisande bild av företaget. Detta leder automatiskt till att kreditvärdigheten sjunker. Redan i dag påverkas redovisningen genom avsättningar för beräknad uppskjuten skatt genom skillnad mellan skattemässig och redovisningsmässig avskrivning.

De huvudsakliga intressenterna i kategori 2-företagen är staten, banken, anställda, ägare, kunder och leverantörer framför allt. Att kreditgivare/leverantörer kommer att säga stopp i ett tidigare skede, skriver en respondent kommer att bli en följd om förslagen går igenom.

Bara en av de tillfrågade säger att det inte kommer att bli någon konflikt mellan viljan att ge en rättvisande bild och det skattemässigt mest förmånliga för företagen. Det motiveras med att om samma regler gäller kan man bara göra på ett sätt. De övriga säger att det kommer att uppstå en konfliktsituation.

Ytterligare en synpunkt som framkom var att tillämpningsområdet gör att fler företag kommer att tvingas in i K3 (eftersom det är alla företag som ingår i en K3- eller K4-koncern som skall tillämpa Rådets rekommendationer). Det här är ju marknadsfört som ett förenklingsprojekt, skriver respondenten, och fortsätter att det inte är så bra att dessa regler inte uppdaterats på några år.

4.8 Sammanfattning av bankintervju

Respondenten har arbetat över trettio år på banken, varav de senaste tio åren på företagsidan. Han är nu ansvarig för kontorets företagsgrupp, som består av åtta personer som bearbetar marknaden i två kommuner. Befintlig kundstock vårdas och får stöd för utveckling. Gruppen undersöker också möjligheten att ta nya kunder.

Informationen som banken får ur årsredovisningar används i första hand vid utlåning av pengar då företagen skall göra investeringar. På den befintliga kundstocken görs genomgång minst en gång om året och då begärs årsredovisning in. Det är vanligt att även begära in budget för kommande period och delårsrapport för den tid som gått sedan bokslutet och de tittar också på kassaflödet. Vid denna genomgång har man alltid ett möte med företaget och diskuterar vad som hänt i verksamheten och vilka planer de har framöver. Det är viktigt att vi tror på den person som driver företaget, säger respondenten. Den viktigaste informationen i redovisningen för banken som intressent är att försäljning och resultat har en bra utveckling. Vilken information som är viktigast för banken

att titta på kan skilja mellan olika branscher. Till exempel på fastighetsbolag tittar man på uthyrningsgrad medan man på ett tillverkningsföretag tittar på hur stor andel av kunderna som finns kvar. Dagens årsredovisningar ger relevant information, men måste alltid granskas. Det gäller speciellt balansräkningen, där det kan finnas tillgångar som behöver analyseras närmare. De räknar också ut olika nyckeltal.

Aktiebolagsgruppens rapport ”Förenklingsförslag för mindre aktiebolag” känner inte respondenten till. Gränsvärdena för kategori 2 tycker han utifrån sin egen situation som intressent inte är riktigt relevant. En utförligare redovisning behövs från de större bolagen än vad som behövs från de mindre.

Det är viktigt för banken, ur kreditgivningssynpunkt, att företaget skriver av i minst den takt som egendomen faller i värde, så att värdet inte blir för högt i balansräkningen. Det är vanligare att företagen skriver av i snabbare takt och det uppstår dolda reserver, vilket banken inte har några invändningar mot. De bolag som går bra vill inte betala onödigt mycket skatt och därför görs maximala avskrivningar.

Eftersom inventarierna ingår i företagsinteckningsmassan utgör de en del av bankens säkerhet i företagshypoteket. Dessa värderas schablonmässigt till 20 % av bokfört värde, så ur denna synvinkel kommer det att få betydelse om inventarierna bokförs till ett felaktigt värde. Ur företagets sida kan det bli en nackdel, då det kan bli svårare för dem att låna. Det är vanligt med både under- och övervärde på fastigheter. För bankens del spelar det ingen roll till vilket värde en fastighet är upptagen i årsredovisningen, eftersom när fastigheter ställs som säkerhet görs regelmässigt en värdering av extern part.

De föreslagna förändringarna kommer, enligt intervjupersonen, inte att påverka bankens möjligheter att bedöma företagets kreditvärdighet i negativ riktning. För banken blir det en större trygghet om anläggningstillgångarna är lågt värderade i årsredovisningen. Banken tittar på hur stora avskrivningar som görs, och om en maskin skrivs av på fem år trots att den håller i tio, kan banken ta hänsyn till detta och göra en egen bedömning. Om banken är osäker låter de värdera även maskiner och inventarier.

4.9 Undersökning av praxis vid överavskrivningar

De föreslagna förändringarna av ned- och avskrivningar på anläggningstillgångar skulle innebära att överavskrivningar inte längre skulle få ske. En väsentlig fråga är då hur vanligt det är att företag utnyttjar den skattekredit som en överavskrivning innebär. Aktiebolagsgruppen är medveten om att förändringen skulle påverka företagen, men anser sig inte ha haft möjlighet att beräkna utfallet av de förslag som lämnats. Vi har därför gjort en statistisk undersökning på hur många företag som utnyttjar möjligheten till överavskrivningar. Ramen för detta arbete tillåter inte att heltäckande beräkningar för detta görs, men det är ändå intressant att försöka få en fingervisning.

Enligt Statistiska Centralbyrån (2005) finns det 248 312 aktiebolag med färre än 50 anställda, vilket är ett av kriterierna för kategori2-företag. I denna siffra finns aktiebolag som överskrider två av de övriga kriterierna (50 Mkr i omsättning, 25 Mkr i nettotillgångar), men dessa företag kunde inte SCB sortera ut. Bokföringsnämndens uppskattning av K2-företag är 200 000 aktiebolag (Bengtsson, 2004), vilket i denna undersökning därför utgör populationen. Det register som använts i undersökningen är Affärsdatas företagsregister (Affärsdata 2005-12-07) och från detta register har dragits ett obundet slumpmässigt urval om 50 stickprov, med hjälp av en slumpvalsgenerator. Från dessa föll två bolag bort: ett på grund av att de trots endast 19 anställda överskred två av de övriga kriterierna och ett på grund av att de gått i konkurs. Av återstående 48 företag hade 17

företag, det vill säga 35 %, gjort överavskrivningar eller återfört överavskrivningar under perioden.

Eftersom det varken funnits tid eller resurser att göra en mer omfattande undersökning medför detta att resultatet visar en statistisk felmarginal på drygt 13 procentenheter.¹ Detta innebär att antal företag som gjort eller återfört överavskrivningar ligger på mellan 22 % och 48 %. Om detta överförs till hela populationen innebär det att ungefär mellan 44 000 och 96 000 mindre företag i Sverige gör överavskrivningar. Även om detta är en ytterst liten undersökning, visar detta resultat ändå med önskvärd tydlighet att det är åtskilliga av Sveriges företag som kommer att påverkas om de föreslagna förändringarna går igenom.

4.10 Konsekvenser vid införande av föreslagna regler

Det kan således konstateras att mellan en fjärdedel och hälften av Sveriges mindre aktiebolag kommer att påverkas om de förenklade reglerna vad gäller ned/avskrivning av anläggningstillgångar skulle införas. Nästa fråga som uppstår är då hur stor denna påverkan kan komma att bli skattemässigt och följaktligen likviditetsmässigt.

För att svara på frågan har årsredovisningarna för de sjutton företag, som i ovanstående undersökning gjort eller återfört överavskrivningar granskats. Årsredovisningarna som granskats är de senast registrerade per den 3 januari 2006 i Affärsdatas register. Företagen har indelats i två tabeller: de som gjort överavskrivningar och de som återfört överavskrivningar.

Överavskrivningar: På det belopp som resultatet hade höjts med om de föreslagna avskrivningsreglerna hade varit de facto, har 28 % skatt räknats ut, vilket redovisas i tabellen som skatteskillnad. Det vill säga att om inte möjligheten till överavskrivning hade funnits skulle företaget ha varit tvunget att betala in detta belopp direkt.

Namn	Överavskrivning Sek	Skatteskillnad Sek
Fygen Fastigheter AB	49 913	-13 976
GMT i Högsbo AB	104 500	-29 260
KA Ställningar i Luleå AB	163 162	-45 685
Kluddi Ljusintressenter i Malmö AB	15 283	-4 279
Peter Lindboms Schakt & Transport AB	100 000	-28 000
Rolf Söderströms Byggnads AB	16 078	-4 502
Tandläkare Olof Mossfelt AB	9 900	-2 772
Zen Artpaper AB	13 237	-3 706
Summa:	472 073	-132 180

Här kan således konstateras att totalt 132 180 kronor ”för lite” har betalats in i skatt.

Återföring av överavskrivningar: Överavskrivningar läggs som en obeskattad reserv och skall förr eller senare återföras och därmed beskattas. Om inte någon återföring skulle skett hade resultatet varit lägre och lägre skatt skulle tagits ut. 28 % skatt på denna skillnad har räknats ut och redovisats i tabellen som skatteskillnad. Det vill säga att företaget har i nuläget betalt ”för mycket” skatt i jämförelse med om återföring ej skett. Värt att notera är att många gånger är denna skillnad noll, vilket beror på att återföring har skett ett år som företagets resultat varit negativt.

¹: $1,96 * \sqrt{(35 * 65 / 48)} = 13,49$ vilket innebär: 35%. +/- 13% (Körner & Wahlgren, 2000)

Namn	Återföring Sek	Skatteskillnad Sek
Bäckatena AB	40 500	0
Corronix AB	11 059	3097
Divanti AB	1 660	465
Mats Saras Förvaltnings AB	87 000	24 360
Munthers Livsmedel i Lycksele AB	5 050	1 414
OMT-Konsult Sven Mjöhagen AB	24 681	1 074
S & T Isoleringstjänst AB	11 000	2654
Sandin Tak AB	11 658	0
Skånsk Byggkomponent AB	44 149	0
Summa:	236 757	33064

Här kan således konstateras att totalt 33064 kronor ”för mycket” har betalats in i skatt.

Totalresultat för hela populationen: Totalt har staten under detta år fått in 99 116 kronor (132180-33064) mindre i skatt från de 48 företagen i urvalet än som varit fallet om överavskrivningar ej varit möjligt. Detta innebär ett genomsnitt av 2065 kronor. Om det överförs till hela populationen blir det totalt cirka 413 miljoner kronor (200 000 * 2065) som företagen har betalt in ”för lite” i skatt i jämförelse med om företagen inte fått göra överavskrivningar.²

4.11 Konsekvenser för ett specifikt företag

Ovanstående undersökningar visar på hur förslaget skulle påverka ur en kvantitativ synpunkt, men intressant är även att titta på hur förslaget skulle påverka ur kvalitativ synpunkt, det vill säga göra beräkningar på ett enskilt fall. Därför har ett medvetet selektivt val gjorts och ur urvalet har ett enda företag valts ut, där konsekvenserna syns tydligt.

Mats Saras Förvaltnings AB hade inga obeskattade reserver 2001-2002, men gjorde årsbokslutet 2003 en överavskrivning på 87 000 kronor och året därpå en återföring på samma belopp. Bokslutsdispositionerna inverkar således på endast två år. Genom att omarbeta årsredovisningarna för år 2003 och 2004, där det fingeras att de föreslagna reglerna om avskrivning gällt (allt annat lika), så kan således konsekvenserna tydliggöras.

² Vid ett litet urval med både positiva och negativa belopp och en stor avvikelse från medelvärdet, som i detta fall, finns en stor osäkerhet vid beräkning av resultatet. För ett intervall med konfidensgraden 95 % kommer summan att ligga mellan -974,4 miljoner och + 148,2 miljoner. (Pettersson 2006) återföringarna kan dock i ett längre perspektiv aldrig bli större än överavskrivningarna.

Verklig årsredovisning, tkr

	2004	2003
Resultat före bokslutsdisp	-180	238
Bokslutsdisposition	87	-87
Skatter	0	-45
Årets resultat	-93	106

Fingerad årsredovisning, tkr

	2004	2003
Resultat före bokslutsdisp	-180	238
Bokslutsdisposition	0	0
Ursprunglig skatt	0	-45
Skatt p.g.a ingen bokslutsdisp	0	-24
Årets resultat	-180	169

Här syns tydligt att företaget betalar 24 000 kronor mindre i skatt idag, än som vore fallet om överavskrivningar ej var möjligt. I och med att de kan utnyttja överavskrivning det år de gör vinst och på så sätt minska resultatet och därmed skatten och göra återföringen det år de gör ett minusresultat, så behöver de aldrig skatta för 87 000 kronor av vinsten.

5 Analys

I detta kapitel analyseras empirin utifrån den teoretiska referensramen för att besvara uppsatsens frågeställningar. Dessa är, hur ser praxisi företagen ut idag och hur skulle de föreslagna reglerna påverka företagen?

5.1 Företagens kostnader för redovisning

Det pågår i Sverige en omfattande genomgång av dagens komplicerade redovisningslagstiftning för mindre företag. Syftet är att förenkla regleringen rörande redovisning och beskattning, för att minska företagens administrativa börda. Detta skall uppnås bland annat genom att skapa ett gemensamt system för redovisning och beskattning. De intervjuer som genomförts visar att småföretagarna är positivt inställda till förenklingar i företagandet och förenklingar är enligt dem nödvändiga. Ingen av intervjupersonerna tror dock att förenklingsförslagen i K2-rapporten kommer att leda till någon lättnad av den administrativa bördan. De säger att de allra flesta företagen lämnar bort sitt bokslutsarbete till extern part och förenklingsförslagen är inte av den art att detta kommer att förändras. Intervjuerna visar således att kostnaderna för företagen troligen inte kommer att bli lägre, vad det gäller administrationen. Företagarna får stöd av Lippit och Oliver (1983), enligt vilka det är nödvändigt att förenkla redovisningen för de mindre företagen. De hävdar att kostnaden för den administrativa bördan är proportionellt större för de mindre företagen än för de större

Det har länge diskuterats om huruvida företagets nytta med redovisningen motsvarar dess kostnad. Lippit & Oliver skrev redan 1983 om skillnaden i nyttan av redovisningen mellan stora och små företag. Användarna är olika i små och stora företag och följaktligen också vilken slags information som efterfrågas. De nämner som exempel att ägare som inte deltar i verksamheten, vilket ofta är fallet i de större företagen, har behov av externredovisningen. Ägaren i de små företagen leder oftast verksamheten och har tillgång till all information. Detta bekräftas i de intervjuer som gjorts. De redovisningskonsulter som haft uppdrag för småföretag säger att ägarna genom sin dagliga verksamhet innehar all den information som behövs för att fatta nödvändiga beslut och revisor A uppger att ägare som inte själva är aktiva i bolaget är användare av årsredovisningen. Även enligt Friedlob & Plewa (1992) spelar redovisningen just ingen roll som beslutsunderlag för de små företagen.

Det är företagets nytta av redovisningen som skall stå i centrum för små onoterade företag, eftersom det är de som själva står för kostnaden. Undersökningar visar att de externa användarna vill ha så mycket information som möjligt. Detta beror på att informationen är kostnadsfri för intressenterna. Ett exempel är den nytta företaget får ut av den kostnad som uppstår för att ge kreditgivaren relevant information. Denna nytta består i att långgivaren kan göra säkrare bedömning, vilket resulterar i lägre ränta för företaget. (Friedlob & Plewa, 1992)

Av intervjuerna framgår det att kreditgivaren anses vara en av de främsta intressenterna av företagets årsredovisning. Några respondenter uppger att de tittar på årsredovisningarna för att få ett första intryck. Verkar det bra så begärs kompletterande uppgifter in, eftersom årsredovisningen snabbt blir inaktuell och inte ger en fullständig bild. Vid intervjun med representanten för banken framkom det att årsredovisningen var viktig, men även kompletterande information krävdes för beslut. Informationen i dagens årsredovisning finner han relevant, men vissa poster granskas alltid närmare. Liksom Lippit & Oliver (1983) säger bankens representant att redovisningen behöver vara mer omfattande för de större bolagen än vad som behövs för de mindre. Vidare framkom det att det behövs olika information beroende på bransch, för att kunna ta ett välgrundat beslut. Följaktligen begärs information på olika nivåer av olika företag.

Ett system där företagaren lägger sig på den nivå av redovisning som just det företaget har nytta av är precis vad Friedlob & Plewa (1992) föreslår, som en lösning för att varje företag skall få möjlighet att maximera sin nytta i förhållande till kostnaden för redovisningen. Det system som föreslås består av sex steg, där företagaren själv bestämmer på vilken nivå redovisningen skall ligga. Så långt vill inte våra lagstiftare gå. De vill i och för sig också att olika företag skall redovisa på olika nivåer och EG:s direktiv innehåller fyra nivåer, K1-K4. Skillnaden är att företagen inte skall få bestämma själva, utifrån vilken nytta de har, utan de tvingas redovisa på den nivå som lagstadgas. Denna nivå bestäms utifrån bolagsform och storlek. Den enda valmöjlighet som kommer att finnas är den att gå upp en nivå, men då är det tvunget att följa denna reglering fullt ut. Normgivarnas tanke med K2 är att företagen inte skall behöva bära en onödigt tung börda på grund av en mer komplicerad redovisning.

5.2 Problem med språk och begrepp

Aktiebolagsgruppen (2005) pekar i sin rapport på att det kan uppstå problem genom att identiska eller snarlika begrepp har olika betydelser i de olika lagstiftningarna. Som exempel anger de begreppet ”räkenskapsenlig avskrivning”, som skattemässigt inte innebär att avskrivning sker på samma sätt som i redovisningen, trots att namnet antyder det. Ett begrepp som vi själva under arbetets gång hade problem med var ”nettotillgångar”, som är ett av kriterierna för kategoriföretag. Vid sökning på Internet visade det sig att begreppsförvirring råder och att olika innebörd lades i begreppet.

Ett liknande problem har uppmärksammats i samband med harmonisering av redovisningsreglerna i EU. Då texten i regelverk skall översättas och innebörden tolkas uppstår problem. Ett tydligt exempel är den variation av tolkning och förståelse av begreppet ”true and fair view” som finns både inom och mellan länder (Aisbitt & Nobes, 2001). I Sverige har detta begrepp översatts med ”rättvisande bild”. Aisbitt & Nobes har vid undersökningar av medlemsstaternas implementering av detta begrepp, funnit att översättningarna skiljer sig åt både mellan medlemsstaterna och även inom respektive stats lagar och regleringar. Sverige har historiskt sett tillhört den kontinentala legalistiska traditionen inom redovisningen. Detta avspeglas genom synen på rättvisande bild. I Nytt från Revisorn (2005) skrivs att de företag som följer god redovisningssed, vilket innebär att lag och normgivning följs, därmed också ger en rättvisande bild. Burén från Svenskt Näringsliv (2005) ifrågasätter om rättvisande bild överhuvudtaget har en självständig betydelse skild från god redovisningssed. Även av intervjuerna som gjorts framgår det att respondenterna lägger olika betydelse i begreppet rättvisande bild. En del har talat om rättvisande bild i ovanstående betydelse, medan andra har haft ett mer anglosaxiskt synsätt, vilket innebär att en rättvisande bild skall avspegla verkligheten. Av intervjuerna framgår det vid ett flertal tillfällen att respondenter anser att om verkliga värden inte visas, så blir det heller ingen rättvis bild. Andra lägger i begreppet rättvisande bild att om de regler som finns följs, så innebär det rättvisande bild.

5.3 Rättvisande bild

Den europeiska utvecklingen och därmed även den svenska, går alltmer åt det anglosaxiska hållet. De internationella standarderna som ges ut av IASB bygger till stor del på principer och en grundsten är att visa den verkliga ekonomiska ställningen i företaget, det vill säga den anglosaxiska synen på rättvisande bild. Dessa standarder har implementerats i svensk lagstiftning 05-01-01 för noterade företag och diskussioner förs i EU om de även skall införas för små och medelstora företag. BFN:s inställning är att K2-företagen inte skall omfattas av de internationella standarderna, eftersom de inte har den typ av intressenter, såsom icke aktiva ägare, som större företag har (BFN, 2005). Ett argument som framförs för att både noterade och onoterade aktiebolag skall redovisa utifrån samma regler är att annars kommer de på grund av reglerna

att visa olika rättvis bild (Evans & di Pietra, 2004). En situation där en del aktiebolag redovisar rättvisande bild utifrån den anglosaxiska synen (IFRS-reglerna) och andra enligt den kontinentala traditionen (inhemska regler), skulle enligt empirin leda till orättvisa och sämre jämförbarhet mellan dessa företag.

Enligt intervjuerna skulle aktiebolagsgruppens förslag till förenklingar för K2-gruppen, leda till en sämre rättvisande bild enligt det anglosaxiska synsättet. Detta skulle bli följden, eftersom om redovisning och beskattning harmoniseras kommer avskrivningen i redovisningen inte att avspegla den ekonomiska livslängden. Av intervjuerna framkom också att företagen kommer att skriva av på det skattemässigt mest förmånliga sättet. Övervägande delen av de tillfrågade säger att det kommer att bli en konflikt mellan det skattemässigt mest fördelaktiga eller att ge en bild av företagets verkliga ekonomiska värde. Däremot påpekade flera att det skulle leda till en högre jämförbarhet mellan företag inom gruppen och även mellan olika perioder, eftersom valmöjligheterna tas bort och alla följaktligen redovisar på samma sätt. Dessa åsikter delas av Falkman (2004), som också skriver att det är problematiskt att harmonisera redovisningsregler och samtidigt erhålla en rättvis bild. För att få en rättvisande bild, måste utgångspunkten vara det enskilda företagets villkor, men genom detta förloras jämförbarheten mellan företag.

När det gäller anläggningstillgångar, som denna uppsats fokuserat på, konstateras således att de föreslagna förändringarna för att harmonisera redovisningsregler för K2-företagen, får om de införs stora konsekvenser på den rättvisande bilden. Alla i intervjuerna är eniga om att den rättvisande bilden med innebörden ”verklig ekonomisk ställning” kommer att bli sämre. Enligt de flesta är att uppvisa en rättvisande bild i årsredovisningen inte viktigt för dessa företag och den sämre rättvisande bilden uppvägs av att redovisningen blir mer standardiserad och förenklad. Några respondenter säger att fastän den rättvisande bilden blir sämre om aktiebolagsgruppens förslag genomförs, så spelar det ingen roll, eftersom den inte är rättvisande idag heller. Någon såg en rättvisande bild som en grundsten i redovisningen och att de föreslagna reglerna än mer begränsar möjligheten att ge en rättvisande bild. Företagen kommer som en följd av detta att få för lågt värderade tillgångar. En risk med detta är att kreditvärdigheten sjunker. Ytterligare en risk som framkommit är att om anläggningstillgångarna blir för lågt värderade i balansräkningen kan företaget hamna i en obeståndssituation.

5.4 Intressenter

De främsta intressenterna av de årsredovisningar som görs av denna företagskategori är enligt Aktiebolagsgruppen (2005) kreditgivarna och Skatteverket. Det är i första hand dessa intressenter som framkommer även i intervjuerna. SME:s intressenter har ofta intern information att tillgå vilket innebär att årsredovisningarna inte i första hand behöver framställas för dessa, utan i små och medelstora företag är årsredovisningens viktigaste syfte att tjäna som underlag för beskattning (Evans & di Pietra, 2005). Dock är den inte lämplig för detta ändamål om den upprättas enligt det anglosaxiska synsättet, som visar en mer verklig bild av företagets ekonomiska ställning. Om en harmonisering av skatte- och redovisningsregler enligt Aktiebolagsgruppens förslag skall ske, måste denna baseras på standardiserade regler, det vill säga enligt den kontinentala traditionen som Sverige historiskt sett tillhört.

Ur kreditgivarnas synvinkel blir årsredovisningar upprättade på detta sätt sämre som beslutsunderlag vid kreditbedömningar. I de fall säkerheten utgörs av fastigheter gör banker, enligt intervjun, regelmässigt egna värderingar av dessa. Då inventarierna ingår i företagsinteckningen värderas de däremot schablonmässigt till 20 % av det bokförda värdet. Av intervjuerna framgår att anläggningstillgångarna kommer att bli för lågt värderade. För bankens del kan detta vara både en fördel och en nackdel. Å ena sidan kan de om säkerheten är för lågt värderad i redovisningen ta ett felaktigt beslut och inte ge den sökta krediten och därmed gå miste om en kund. Å andra sidan innebär en för låg värdering att bankens trygghet ökar. Eftersom ett felaktigt beslut där banken lånar ut till en kund som inte kan fullgöra sina åtaganden får större kon-

sekvenser än förlusten av ränteintäkterna på en given kredit, är det för bankens del en fördel om tillgångarna är för lågt värderade jämfört med om de skulle vara för högt värderade.

5.5 Undersökning

Intervjuresultaten pekar på att de i rapporten föreslagna förändringarna även kommer att få direkta ekonomiska konsekvenser för företagen. I Aktiebolagsgruppens uppdrag ingick att göra en konsekvensanalys, men de ansågs sig inte ha möjlighet att göra några beräkningar på de skattemässiga följderna, som förändringarna skulle få för företagen. I och med att möjligheten till överavskrivningar försvinner, tas en viktig möjlighet bort för företagen att skjuta upp skattekostnader och resultatutjämna mellan olika år. Vår granskning av årsredovisningar bekräftar de farhågor som kommit till uttryck vid intervjuerna.

Enligt intervjuerna använder sig alla företag som kan av möjligheten att göra överavskrivningar. I den undersökning som gjorts i uppsatsen kan utläsas att mellan 22 % och 48 % av de svenska aktiebolagen i kategori 2-storlek vid det senaste bokslutet gjort eller återfört överavskrivningar. Enligt en beräkning som gjorts kan också konstateras att de 48 företagen i undersökningen skulle ha gått miste om avskrivningsmöjligheter motsvarande 472 073 kronor, vilket vid 28 % skatt skulle ha inneburit en skattekostnad på 132 180 kronor. Under samma period har företagen i undersökningen återfört överavskrivningar på 236 757 kronor, vilket gett staten 33 064 kronor i skatteintäkt. Detta betyder att 99 116 kronor netto är den summa som undersökningens företag under detta året skulle gått miste om, om aktiebolagsgruppens förslag hade gällt. Överfört på hela populationen, det vill säga de cirka 200 000 svenska aktiebolag i kategori 2-storlek, så innebär det att de totalt skulle ha gått miste om cirka 413 miljoner kronor. De som skulle drabbas mest av detta är, enligt intervjuerna, de kapitalintensiva företagen som har mycket anläggningstillgångar till exempel bagerier, fastighetsbolag och åkerier.

I intervjuerna angavs möjligheten att kunna ta med sig en del av överskottet från bra år till ett sämre genom överavskrivningar som ett viktigt sätt för företagen att skapa en buffert. I det enskilda aktiebolaget kan de föreslagna reglerna göra stor skillnad och få likviditetsmässiga konsekvenser. Vid undersökningen som gjorts i denna uppsats av ett specifikt företags redovisning kan utläsas hur företaget under ett år med vinst gjort överavskrivningar med 87 000 kronor, och därmed fått en skattelättnad på 24 000 kronor. Eftersom företaget inte behövt betala detta belopp i skatt, låg summan kvar som en reserv i företaget och kunde användas nästkommande år, som blev ett förlustår.

6 Slutsats och egna reflektioner

Den förändring som pågår i Sverige med att harmonisera redovisningsregler för mindre aktiebolag kommer att påverka företagen och deras intressenter på flera olika sätt. Syftet med förändringarna är att minska den administrativa bördan vilket företagen ställer sig positiva till. Forskning visar att de små företagen bär en proportionellt större börda än de större för redovisningskostnader trots att de har mindre nytta av den. Detta beror på att de små företagen inte har samma nytta av sin redovisning som de stora företagen har. Denna nytta kan bestå i att redovisningen används som underlag för beslut eller i att externa intressenter såsom icke aktiva ägare och kreditgivare får den information som de efterfrågar för sina behov. Information har de som behöver den oftast tillgång till internt i de mindre företagen. Uppdelningen av företagen i fyra kategorier är ett försök att anpassa redovisningskraven till den nivå som behövs. Företaget bekostar redovisningen, men vilken nivå av redovisning de skall göra bestäms inte utifrån det specifika företags behov utan utifrån dess storlek. Trots försök att förenkla för de mindre aktiebolagen kommer enligt empirin dock inte de föreslagna förändringarna inom de områden som tas upp i denna uppsats att leda till lättnader av bördan för de mindre aktiebolagen.

En positiv effekt som en harmonisering av redovisningsreglerna skulle få är att ett samlat regelverk skulle komma till rätta med den begreppsförvirring som råder på området. Det underlättar också förståelse och tolkning av reglerna. Det är viktigt att komma tillrätta med innebörden av olika begrepp i nationell lagstiftning, men problemet aktualiseras även vid implementering av internationella regler. Där är problemen än större, eftersom ett oklart begrepp blir än mer oklart vid översättning till olika språk. Vid en gemensam internationell lagstiftning krävs enhetliga begrepp för att lagarna skall tillämpas lika i alla medlemsländer.

Ett begrepp som är problematiskt är ”true and fair view” som på svenska översätts till ”rättvisande bild”. Studien visar att detta begrepp tolkas olika, dels i olika länder men även inom länderna. Begreppet används i Sverige både i betydelsen ”god redovisningssed” och i betydelsen ”verklig bild”. De noterade bolagen redovisar enligt internationella regler där begreppet ”rättvisande bild” används i betydelsen ”verklig bild”. En harmonisering mellan redovisning och beskattning som föreslagits för K2-företagen innebär att årsredovisningen inte kommer att visa en ”verklig bild”. För att förhindra begreppsförvirring bör därför begreppet ”rättvisande bild” inte användas i regelverket för denna kategori.

En viktig intressent är Skatteverket och en standardiserad redovisning upprättad enligt ”god redovisningssed” är en förutsättning för att den skall kunna användas som underlag för beskattning. Alltså måste en förenkling genom harmonisering ske på bekostnad av den rättvisande bilden.

Förenklingarna leder till att jämförbarheten blir bättre då möjligheten att välja att göra överavskrivning och återföra vid andra perioder försvinner. Detta kommer att underlätta jämförbarheten både mellan olika företag och mellan olika perioder. Dock har detta en liten betydelse eftersom de mindre företagens intressenter inte efterfrågar denna typ av information. De flesta företag har kreditgivare som intressenter och dessa använder sig av redovisning som beslutsunderlag men den information de efterfrågar är specifik för varje enskilt företag. I detta sammanhang har inte de mindre företagen någon nytta av jämförbarheten. Av samma anledning är det heller inte viktigt att redovisningen i K2-företagen inte kommer att ge en rättvisande bild av företags ekonomiska ställning. Riskerna är att reglerna i förslaget, eller viljan att skriva av på den skattemässigt mest förmånliga tiden, gör att företag hamnar i en obeståndssituation på grund av att tillgångarna redovisas till ett lägre bokfört värde än det verkliga.

Något som kommer att få direkta ekonomiska konsekvenser för företagen är att möjligheten att göra överavskrivningar och på så sätt spara överskottet från ett år till ett med sämre resultat försvinner. För dem som inte haft möjlighet att dra fördel av detta blir det ingen skillnad, men för övriga blir det en ekonomisk försämring. Ungefär 200 000 svenska företag omfattas av förenklingsförslagen och enligt de statistiska beräkningar som gjorts i uppsatsen skulle företagen, om förenklingsförslagen gällt, vid den senaste bokslutsperioden totalt betalat in ytterligare cirka 413 miljoner kronor i skatt. Även om dessa beräkningarna på grund av ett litet underlag har stor felmarginal är slutsatsen att detta bör utredas ytterligare. Studien visar att det är stor spännvidd på hur stora skatteskillnaderna är och för det enskilda företaget kan möjlighet till överavskrivning under vissa omständigheter göra stor skillnad. Förslaget innebär alltså att i detta avseende kan inget företag vinna ekonomiskt på förändringen.

7 Förslag till vidare forskning

Detta arbete har begränsats till att bara undersöka förslagets påverkan på företagen angående anläggningstillgångar, men även andra områden som kommer att påverkas av förenklingsförslagen kan förslagsvis undersökas. Aktiebolagsgruppen har i sin rapport identifierat fyra områden som är särskilt viktiga. Utöver det som tagits upp i denna uppsats kunde även de andra tre vara av intresse att undersöka närmare.

Det skulle också vara intressant att en tid efter att förändringarna genomförts studera vilka konsekvenserna verkligen blev. En undersökning kan då göras om huruvida den administrativa bördan upplevs som lättare av företagen efter förenklingsförslagens genomförande.

Källförteckning

Litteratur

Andersen, Ib, 1998: *Den uppenbara verkligheten – val av samhällsvetenskaplig metod*. Studentlitteratur.

Dahmström, Karin, 2000: *Från datainsamling till rapport – att göra en statistisk undersökning*. 3 uppl. Studentlitteratur.

Körner, Svante & Wahlgren, Lars, 2002: *Praktisk statistik*. 3 uppl. Studentlitteratur.

Körner, Svante & Wahlgren, Lars, 2000: *Statistisk dataanalys*. 3 uppl. Studentlitteratur

Smith Dag, 2000: *Redovisningens språk*, 2 uppl. Studentlitteratur.

Artiklar

Aisbitt, Sally & Nobes, Christopher, 2001: *The true and fair view requirement in recent national implementations*” Accounting and Business Research, Vol 31, Nr. 2 sid. 83-90,

Bengtsson, Anders, 2004: *Framtidens redovisningsregler för små och onoterade företag*. Balans, nr 6-7

Evans, Lisa & DiPetra, Roberto, 2005: *Problems and Opportunities of an International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. The EAAS FRSC's Comment on the IASB's Discussion Paper*. Unpublished research paper.

Falkman, Pär, 2004: *Redovisningens teoretiska kaos*, Balans nr. 2.

Friedlob T. & Plewa F. 1992: *Cost effective financial reporting for small business*. Journal of Small Business Management, vol 30, nr 1, sid. 89-94

Lippit J.& Oliver B. 1983: *Big GAAP, Little GAAP: Financial reporting in the small business environment*. Journal of Small Business Management, Juli, sid. 52-57

Nytt från Revisorn, 2005: *God redovisningssed i icke-noterade företag. Hur ska god redovisningssed tillämpas i icke-noterade företag?* Januari (2005-12-01)

<http://www.ad.se.ezproxy.ub.gu.se/index.php?serv=nyhetsarkiv>

Rapporter och remissvar

BFN/Skatteverket, *Förenklingsförslag för mindre aktiebolag*. Rapport 2005-04-11
Dnr 28-04/BFN, Dnr 407961-04/113

BFN Remissvar till IASB Dnr 98/04, 2004-09-24

BFN Remissvar till IASB Dnr 52/05, 2005-06-09

Justitiedepartementet, promemoria, *Förenklade redovisningsregler m.m.*
Dnr Ju2004/10672/L1, 2004-11-29

Nutek, *Företagens villkor och verklighet 2005, dokumentation och svarsöversikt*. R2005:10,
www.nutek.se

Internet

Affärsdata, <http://www.ad.se.ezproxy.ub.gu.se/index.php?serv=foretagsfakta>
(2005-12-07) samt (2006-01-03)

BFN, www.bfn.se (2005-11-18)

Företagarna, www.foretagarna.se (2006-01-02)

Svenskt Näringsliv, www.svensktnaringsliv.se, (2006-01-07)

Övrig information

Intervju A 2005-12-01

Intervju B 2005-12-13

Intervju C 2005-12-15

Intervju D 2005-12-16

Intervju Bank 2005-12-23

Mailintervjuer 2005-12-10

Pettersson, Kjell, Institutionen för nationalekonomi med statistik, Göteborgs universitet,
muntligt 2006-01-12

Pramhäll, Catharina, BFN, mail 2005-12-05

Werkisa Wajira, Statistiska Centralbyrån, telefon 2006-01-04

Bilaga 1

Intervjufrågor ställda till Svenskt näringsliv och Företagarna

- Förslaget innebär en metod där det inte får göras större skatteavdrag än vad man gör i redovisningen. Om företaget till exempel gör avskrivningar på 5 år (vilket är förslaget som huvudregel) på en inventarie med en betydligt längre ekonomisk livslängd, så innebär det att det drabbar rättvisande bild. Vad anser ni om det?
- På vilket sätt påverkar det ovan beskrivna kreditvärdigheten?
- Om företaget väljer en lång avskrivningstid (vilket kan göras i vissa fall), blir det en försämring likviditetsmässigt för bolaget, som då måste betala skatt tidigare än i dag. Vad anser ni om det?
- På vilka ytterligare sätt kan förenklingsförslaget enligt er få en negativ/positiv effekt för näringslivet?
- Har ni gjort några beräkningar på vad detta skulle innebära för företagen och skulle vi i så fall kunna få ta del av det?
- Finns det någon aspekt inom ämnet som ni har intresse eller nytta av att vi undersöker?

Bilaga 2

Intervjumall

Kan du kort beskriva din bakgrund, vad dina arbetsuppgifter består av och vilken kundkrets du arbetar du med?

Allmänna frågor kring förändringsförslagen

1. Hur väl känner folk i branschen till rapporten ”Förenklingsförslag för mindre aktiebolag”?
2. Hur väl är du själv insatt i förslagen i rapporten?
3. Förslagen bygger på en ny företagsindelning med fyra kategorier. Rapporten gäller s.k. kategori 2- företag. Gränsvärdena för kategori 2 innebär att minst två av följande tre kriterier är uppfyllda: högst 50 anställda, högst 25 Mkr i nettotillgångar och högst 50 Mkr i nettoomsättning. Anser du att dessa gränsvärden är relevanta eller hade du helst velat se en annan indelning?
4. Tycker du, och i så fall varför, att en harmonisering av skatte- och redovisningsregler för små och medelstora företag behövs?
5. Hur upplever de företagen som du har kontakt med dagens reglering på området?
6. På vilket sätt och i vilken omfattning tror du att de föreslagna förändringarna skulle minska den administrativa bördan för företagen?

Inventarier

7. De föreslagna förändringarna innebär en avskrivningstid på fem år för inventarier i normalfallet. Är det stora variationer på avskrivningstid av inventarier idag i redovisningen?
8. Hur mycket använder sig företagen idag av möjligheten att göra en större skattemässig avskrivning än i redovisningen?
9. Kan du urskilja vilka typer av företag som använder sig av de olika, i dag valbara, metoderna för avskrivning i företagets redovisning/deklaration av inventarier? Hur kan det förklaras?
10. Kommer nackdelarna av de borttagna skattemässiga valmöjligheterna vid avskrivning på inventarier att kompenseras av att regleringen blir mindre komplicerad?
11. Vilka typer av företag kommer att påverkas mest om de föreslagna förändringarna angående inventarier skulle genomföras?
12. Anser du att det är vanligt med nedskrivningar av inventarier i dag? De föreslagna förändringarna innebär en avskrivningstid på fem år i normalfallet. Skulle det innebära att behovet av nedskrivningar försvinner?
13. Om företaget gör en avskrivning på 5 år (vilket är föreslaget som huvudregel) på en inventarie med en betydligt längre ekonomisk livslängd, hur påverkar det då den rättvisande bilden? Hur viktigt är det enligt dig att redovisningen ger en rättvisande bild?

Byggnader och markanläggningar

14. Hur mycket använder sig företagen idag av möjligheten att göra en större skattemässig avskrivning än i redovisningen när det gäller byggnader och markanläggningar?
15. Hur vanligt är det med uppskrivningar av byggnader i dag? Enligt det nya förslaget skall man inte få skriva upp byggnader, utan det skall vara förbehållet mark. Kommer det att föranleda några väsentliga skillnader mot idag?

Gemensamma frågor om anläggningstillgångar

16. På vilket sätt tror du att de ovan beskrivna förändringarna på anläggningstillgångar skulle påverka kreditvärdigheten?

17. Vilka ser du som de huvudsakliga intressenterna i kategori 2-företagen? Anser du att redovisningen med den förenklade regleringen kommer att tillfredsställa intressenternas behov i högre eller lägre grad än nu?
18. Enligt förslaget skall anläggningstillgångar skrivas av på samma tid både i redovisning och i deklaration. Är det risk att det uppstår en konflikt mellan viljan att ge en rättvisande bild och det skattemässigt mest förmånliga för företaget?
19. Finns det någon aspekt av ämnet som du vill kommentera ytterligare?

Bilaga 3

Företagsförteckning

namn	anställda	Oms tkr	tot tillgång tkr	anl-tillg tkr	överavskr
Agenturföretagens i Sverige Service AB	3	10231	13375	6272	
Anders Byggare AB	12	40161	9052	169	
Aramis Trading	2	5897	1292	49	
Atheris AB	4	6887	1761	73	
Björn Johansson Konsult & Förvaltnings AB	1	402	1015	12	
Bror-Eric Berntson AB	1	254	123	2	
Bäckatena AB	1	407	2287	1479	X
Corronix AB	8	8105	3692	254	X
Datakompaniet Svenska AB	5	5651	1574	742	
Divanti AB	1	2895	1080	94	X
Elbings i Torekov AB	2	1729	1672	17	
Exave AB	konkurs				
Falerums Elbyrå AB	2	1543	775	366	
Fygen Fastigheter AB	2	10658	11511	10832	X
Göteborgs Maskinteknik GMT i Högsbo AB	5	3775	17172	15756	X
Hjälmseryds Bilverkstad AB	2	2170	453	6	
Holm & Holm Projekt Development AB	1	1735	2457	798	
Hotel Falun i Dalarna AB	4	2271	452	274	
IC Control AB	4	7146	2687	1193	
JaLö Invest AB	4	3981	2058	238	
KA Ställningar i Luleå AB	20	11156	6445	3163	X
Kiming AB	1	221	129	47	
Kluddi Ljusintressenter i Malmö AB	8	22651	7595	1649	X
Lennart Blom i Piteå AB	1	1295	9525	8922	
Lunds Hälsabutik AB	4	5553	1217	8	
Mats Saras Förvaltnings AB	6	819	3394	2420	X
Munthers Livsmedel i Lycksele AB	8	21400	6292	3049	X
OMT-Konsult Sven Mjöhagen AB	2	1006	578	146	X
Pan Studio AB	1	229	65	0	
Peter Lindboms Schakt & Transport AB	4	4269	3073	1858	X
Projektbyrån i Småland AB	2	827	236	25	
Radioment AB	1	705	249	8	
Reklamfoto Mats Liljedahl AB	1	817	168	64	
Rolf Söderströms Byggnads AB	4	2770	4309	544	X
S & T Isoleringstjänst AB	9	7399	2142	552	X
Sandin Tak AB	7	10357	2682	1118	X
Scania Credit AB	För stor för kategori 2				
Skånsk Byggkomponent AB	3	4241	1713	218	X
Smedi AB	10	8935	2061	502	
Society Kommunikationsbyrå i Stockholm AB	1	1234	935	0	
Sydösthälsan AB	25	15721	6921	3174	
Södertörns Bil och Traktorservice AB	2	765	231	129	
Topas Konsult AB	1	1171	2291	13	
Tandläkare Olof Mossfelt AB	4	6201	6562	235	X
Utbildningshuset Casa AB	1	131	121	14	
Vetlandabo AB	1	1184	6419	6389	
Vikens Montessori AB	14	6413	2371	247	
Zen Artpaper AB	1	617	174	19	X
Zoo & Fritid LEAB	1	2136	1260	22	
Åre of Sweden AB	1	101	165	0	